БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ, ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 111 (2402). | 7 июнь, жума, 1963 йил. | Баҳоси 2 тийин.

МЎЛ ҲОСИЛНИ ЭНИ КЕНГ ТЕХНИКА БИЛАН ЙИҒИШТИРИБ ОЛАМИЗ!

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг VII пленуми тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

5 июнда Тошкентда Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг VII пленуми очилди.

Пленум ишида иштирок этиш учун область партия комитетларининг секретарлари, область ижроия комитетларининг раислари ва уларнинг ўринбосарлари, партия-давлат контроли комитетларининг раислари, область партия комитетларининг бўлим мудирлари, шаҳар ва район партия комитетларининг секретарлари, ишлаб чиқариш бошқармалари ва саноат-ишлаб чиқариш зоналари партия комитетларининг секретарлари, шаҳар ижроия комитетларининг раислари, область комсомол комитетларининг секретарлари, касаба союзлар область советларининг раислари, қурилиш трестларининг бошқарувчилари, саноат корхоналарининг директорлари ва қурилишларнинг раҳбарлари, корхоналар ва қурилишлар партия ташкилотларининг секретарлари, ишлаб чиқариш илғорлари, республика партия активи таклиф қилиндилар.

Пленум ишида КПСС Марказий Комитети Ўрта Осиё Бюросининг раиси ўртоқ В. Г. Ломоносов, КПСС Марказий Комитети Ўрта Осиё Бюроси раисининг ўринбосарлари ўртоқ В. К. Акулинцев, ўртоқ С. М. Веселов, КПСС Марказий Комитети партия органлари бўлими секторининг мудири ўртоқ Т. Н. Осетров қатнашмоқдалар.

Пленум кун тартибида қуйидаги масалалар бор:

1. Республика партия ташкилотларида раҳбар кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашни яхшилаш тўғрисида.

2. КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорларига биноан капитал қурилишга раҳбарликни яхшилаш тадбирлари тўғрисида.

Биринчи масала юзасидан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари ўртоқ В. А. КАРЛОВ доклад қилди.

Доклад муҳокамасида Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Қ. МУРТАЗОЕВ, Фарғона қишлоқ область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Г. А. ГАБРИЕЛЬЯНЦ, Чирчиқ электрохимия комбинати партия комитетининг секретари ўртоқ В. Д. ТИХОМИРОВ, Андижон қишлоқ область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ А. ҲАЙДАРОВ, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Р. Х. АБДУЛЛАЕВА, Самарқанд қишлоқ область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ О. МАҲМУДОВ, Оққўрғон ишлаб чиқариш бошқармаси партия комитетининг секретари ўртоқ С. М. ТОИРОВ, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти ўртоқ У. О. ОРИФОВ, Наманган ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Гигант» колхози партия ташкилотининг секретари ўртоқ С. БАДАЛОВ, Сирдарё область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Н. МАҲМУДОВ, Хева ишлаб чиқариш бошқармаси партия комитетининг секретари ўртоқ М. ХУДОЙБЕРГАНОВ, Андижон саноат область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ А. Р. ХЎЖАЕВ, «Ўзбекбирлашув» правлениесининг раиси ўртоқ Н. И. СУПОТНИЦКИЙ, Бухоро область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Н. М. МАТЧОНОВ, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети партия-давлат контроли комитети раисининг ўринбосари ўртоқ И. Р. АРНАУТОВ, Сурхондарё область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ф. Ш. ШАМСИДДИНОВ, Қорақалпоғистон область партия комитетининг иккинчи секретари ўртоқ А. З. ЗАВЬЯЛОВ, Ўзбекистон касаба союзлари советининг раиси ўртоқ С. НУРИДДИНОВ, Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Б. Р. РАҲИМОВ иштирок этдилар.

Шу билан биринчи масала юзасидан музокаралар тамом бўлди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми ўз ишини давом эттирмоқда.

* * *

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг VII пленуми 6 июнда ўз ишини тамомлади.

Пленум эрталабки мажлисда кун тартибининг иккинчи масаласини — «КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорларига биноан капитал қурилишга раҳбарликни яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги масалани муҳокама қилишга ўтди. Бу масала юзасидан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ И. В. МАРЦИНЮК доклад қилди.

Доклад муҳокамасида Фарғона шаҳридаги 8-қурилиш трестининг бошқарувчиси ўртоқ А. С. АЛТУХОВ, Самарқанд саноат область партия комитетининг иккинчи секретари ўртоқ И. К. ТИТКОВ, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг раиси ўртоқ Е. АЙТМУРОТОВ, СССР Ўрта Осиё иқтисодий райони қурилиш Давлат ишлаб чиқариш комитетининг раиси ўртоқ В. М. ГУШЧИН, Тошкент саноат область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ П. В. КАЙМАКОВ, «Узглавстрой» бошлиғи ўртоқ А. К. КАРИМОВ, 153 трест иккинчи қурилиш-монтаж бошқармаси бетончилар бригадасининг бошлиғи ўртоқ Я. И. ПИХТИН, Ўзбекистон ССР сув хўжалик министри ўртоқ В. А. БИЛБАС, Ўрта Осиё Халқ хўжалиги кенгаши раисининг ўринбосари ўртоқ В. А. ПОНОМАРЕВ, «Главташкентстрой» бошлиғи ўртоқ П. М. РЕПИН, Ўзбекистон ССР Госстройининг раиси ўртоқ А. Т. ШАХОВ, Сурхондарё областидаги 11-қурилиш трестининг бошқарувчиси ўртоқ А. ЧУМАКОВ қатнашдилар.

Пленумда КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. РАШИДОВ катта нутқ сўзлади.

Пленум муҳокама қилинган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилди.

Пленум ташкилий масалаларни кўриб чиқди.

Ўртоқ С. И. ИБРОҲИМОВ СССР Ўрта Осиё иқтисодий райони қурилиш давлат ишлаб чиқариш комитети раисининг биринчи ўринбосари бўлиб ўтганлиги муносабати билан пленум уни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг саноат ва қурилишга раҳбарлик бюроси раисининг ўринбосари ва бюро аъзоси вазифаларидан озод қилди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг оғир саноат ва машинасозлик бўлимининг мудири ўртоқ М. Р. РАМОЗОНОВ Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг саноат ва қурилишга раҳбарлик Бюроси раисининг ўринбосари қилиб тасдиқланди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг қурилиш ва бинокорлик материаллари бўлимининг мудири ўртоқ М. С. САИДОВ Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг саноат ва қурилишга раҳбарлик Бюросининг аъзоси қилиб тасдиқланди.

Пленум «Узсельхозтехника» республика бирлашмасининг раиси ўртоқ И. В. БАБКОВНИ ва Ўзбекистон ССР сув хўжалик министри ўртоқ В. А. БИЛБАСНИ Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг қишлоқ хўжалигига раҳбарлик бюросининг аъзолари қилиб тасдиқлади.

Н. С. Хрушчев Москвага қайтиб келди

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 5 июнда Москвага қайтиб келди.

КПСС ПАРТИЯ ХОДИМЛАРИ ДЕЛЕГАЦИЯСИ МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

Руминия Ишчи партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан, Руминия Халқ Республикасига борган КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Украина КП Марказий Комитетининг биринчи секретари Н. В. Подгорний бошчилигидаги КПСС партия ходимлари делегацияси 5 июнда Москвага қайтиб келди.

ФИДЕЛЬ КАСТРОНИНГ НУТҚИ

ГАВАНА, 5 июнь. (ТАСС). 4 июнь кечқурун Куба революцион ҳукуматининг Бош министри ва Социалистик революция бирлашган партиясининг Биринчи секретари доктор Фидель Кастро Рус радио ва телевидение орқали нутқ сўзлади. У ўз нутқини Совет Иттифоқига қилган сафари натижаларига бағишлади. Нутқ бутун мамлакатга эшиттирилди.

ДАНИЯ БОШ МИНИСТРИ Е. О. КРАГНИНГ СОВЕТ ИТТИФОҚИГА ВИЗИТИ ТЎҒРИСИДАГИ МАСАЛАГА ДОИР

Дания бош министри Е. О. Крагнинг Совет Иттифоқига визити 1963 йил июнь ойига белгиланган эди. бош министр Е. О. Крагнинг маълум қилишича, шу йил 31 майда Дания фолькитенги (парламенти)нинг қарорига мувофиқ, фолькитенг муҳокамасидаги баъзи бир қонун лойиҳалари бўйича 1963 йил июнь ойининг охирига референдум тайинланганлиги муносабати билан бу визит бош министрнинг илтимосига биноан кечиктирилди.

Бош министр Е. О. Крагнинг СССРга визит билан келиш муддати ҳақидаги масала қўшимча равишда келишиб олинади.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

КОМПОЗИТОР А. И. ХАЧАТУРЯННИ ЛЕНИН ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Совет музикасини ривожлантириш соҳасидаги катта хизматлари учун ва туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан композитор Арам Ильич **Хачатурян Ленин** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг раиси Л. БРЕЖНЕВ

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ

Москва, Кремль.
1963 йил 5 июнь.

КУСТАНАЙ ОБЛАСТЬ ОРҚАЛИҚ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАСИДАГИ „САРИ УЗИН" СОВХОЗИ ИШЧИ ВА МУТАХАССИСЛАРИ КОЛЛЕКТИВИНИНГ МАМЛАКАТДАГИ ҲАММА ҒАЛЛАКОРЛАРГА

МУРОЖААТИ

Азиз ўртоқлар! Областимиз ва ўлкамиз ғаллакорлари бу йил қўриқ ерларда ўнинчи баҳорни ўтказдилар. Орқалиқ ишлаб чиқариш бошқармасидаги бизнинг «Сари Узин» совхозимиз дала меҳнаткашлари учинчи экиш кампаниясини муваффақиятли тугалладилар. Бизнинг совхозимиз Тўрғай даштидаги қўриқ ерларга жойлашган бўлиб, бу ерларни ўзлаштириш маҳаллий коммунистларнинг ташаббуси билан 1960 йилда бошланган, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ва шахсан ўртоқ Никита Сергеевич Хрушчев бу ишни маъқуллаган ва қизғин қувватлаган эдилар.

Катта Тўрғайнинг бойликлари беҳисоб ва ерлари саҳий. Совхозимиз меҳнаткашлари ўтган йилги оғир иқлим шароитида 27 минг гектар майдоннинг ҳар гектаридан 14,1 центнердан дон йиғиштириб олдилар. Биз давлатга ҳар гектаридан 66 пуд дон сотиб, Ватан омборларига пландаги 984 минг пуд ўрнига 2 миллион 359 минг пуд дон тўкдик.

Биз «Сари Узин»да етиштирган дон—Қўриқ ўлкада энг арзон дондир. Бир центнер доннинг таннархи пландаги 4 сўм 58 тийин ўрнига 2 сўм 32 тийин бўлди. Совхоз давлатга топширилган доннинг ўзидан 1 миллион 155 минг сўм фойда олди.

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг «Йилга якун ясаш ҳамда дон етиштириш ва харид қилишни кўпайтириш тўғрисида»ги КПСС Марказий Комитети Президиумига Хати совхозимиз коллективини меҳнатда янги ютуқларга руҳлантириб юборди. Бизда ажойиб мирishкор деҳқонлар бор. Ана шу миришкорлар — механизаторларимиз 1962 йилни муваффақиятли тугаллаб, бу йилги кўкламда янги марраларни эгалладилар. Бу йилги кўклам эса сариузинчилар учун жиддий синов бўлди. Бу йил биз дон экинлари майдонини кўпайтириб, уни 48,9 минг гектарга етказдик, шу жумладан 42,5 минг гектар ерга асосий озиқ-овқат экини бўлган буғдой экдик. Бундан ташқари, 3,5 минг гектарга тариқ, 980 гектарга нўхат, 1.500 гектарга маккажўхори экилди, бу эса ўтган йилдагидан икки баравар кўпдир.

Бу йилги кўклам — деҳқончилик маданияти юксак даражага кўтарилган кўклам бўлди. Экинларни яхши тайёрланган, текисланган шудгорга қисқа муддатда — 15 кун ичида экиб олдик. Далаларга нуқул «Эритроспермум 841» ва «Саратовская 29» деган сара, районлаштирилган буғдой уруғлари экилди.

Бой техника билан қуролланган механизаторларимиз экиш муваффақиятини ҳал қилдилар. Механизациялашган отрядлар далаларнинг тўла ва тугал ҳукмронлари бўлиб қолди. Бизда ана шундай отрядлардан 18 та бор. Меҳнатни ташкил этишнинг янги прогрессив формаси, аввало, эгасизликни йўқотишга имкон берди, бу эса ўз навбатида дала ишларининг сифатини оширди, меҳнат унумдорлигини кескин оширди, техниканинг асралишини яхшилади.

Уруғларнинг бир текис униб чиққанлиги мўл ҳосилдан дарак бермоқда. Совхоз коллективи янги режаларни амалга ошириш иштиёқи билан яшамоқда. Бизнинг мажбуриятимиз —давлатга 3 миллион пуд ёки пландагидан 1 миллион 200 минг пуд кўп сара дон сотишдир.

Биз бундай юксак мажбуриятни бажариш осон иш эмаслигини, обдон ғайрат кўрсатиб ишлашни, кадрлар ва техникани жой-жойига тўғри тақсимлашни талаб қилажагини англаб турибмиз. Лекин бунинг уддасидан чиқиш учун бой имкониятларга эгамиз. Совхоз зарур машиналар билан таъминланган. Ўрим-йиғимда 180 та ўзи юрар комбайн, 140 та кенг энли ва лафеткасиз жатка ишлатилади. Биз ана шу техника билан далалардаги ғаллани 20 иш куни ичида йиғиштириб оламиз.

Хўш, биз нималарни мўлжаллаяпмиз? Аввало, бу йил кенг энли агрегатлардан бутун чоралар билан фойдаланишга қарор бердик. Кенг энли жаткалардан фойдаланиш соҳасида ўтган йили орттирган тажрибамизга асосланиб, биз ҳар бир агрегат билан кунига 40 гектар ғаллани ўра оламиз. Бинобарин, биз ўн кунда 36,800 гектар ердаги буғдойни ўрамиз. Қолган майдонлардаги буғдой бир ўн кунлик давомида лафеткасиз жаткалар билан ўриб олинади. Биз ўрим билан ғаллани ердан йиғиштириб олиш ўртасида узилишга йўл қўймаслик, ғаллани 17 кунда янчиб бўлиш учун ҳам барча имкониятларга эгамиз. Шу мақсадда дастлабки кунлари ғаллани йиғиштириб олишга 90 та СК-3 комбайнини чиқарсак, ўрим тугагач, шундан кейинги кунларда ғаллани йиғиштириб олиш учун қолган комбайнларни ишга соламиз.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев кенг энли техника катта афзалликларга эгадир, деб жуда тўғри таъкидлаб ўтди. **Ҳисоблар шуни кўрсатмоқдаки, бизнинг совхозимизда ҳар бир ишчининг мавсумий иш унуми 2,2 баравар кўпаяди, бевосита чиқимлар 30 процент қисқаради, механизатор кадрларга бўлган эҳтиёж тенг баравар камаяди, умумий меҳнат сарфлари эса 60 процент озаяди. Шу туфайли ҳар гектар ер ҳисобига 1 сўм 50 тийин маблағни тежаб қоламиз. Демак, бизнинг хўжалигимиз фақат кенг энли жаткалардан юксак даражада унумли фойдаланиш йўли билан 60 минг сўмни тежайди. Лекин шу билан бирга, ҳосил ўрим-йиғими даврида бизда қарийб 100 та трактор бошқа зарур ишлар учун бўшатиб олинади. Бу эса қўшимча равишда 12 минг гектар ерни барвақт шудгорлаб қўйиш ҳамда силос бостиришни тезлаштириш** имкониятини беради. Совхоз механизаторлари техникани ўрим-йиғимга ҳозирлашни муваффақиятли олиб бормоқдалар. 1 июлгача ҳамма машиналар ремонтдан чиқарилиб, текшириб кўрилади ва дала бошига чиқариб қўйилади.

Кенг энли машиналардан хўжаликда омилкорлик ва моҳирлик билан фойдаланиш ҳар бир механизациялашган отряд ишининг асосий мазмуни бўлиши табиий бир ҳолдир. Бу машиналар ишончли қўлларга бериб қўйилган. Маълумки, ҳосил ўрим-йиғимида кенг энли техникадан биринчи марта Тўрғайнинг қўриқ ерларида ва жумладан, бизнинг хўжалигимизда ўтган йилигина фойдаланилди. Лекин ўша вақтдаёқ машиналарнинг ҳайдовчилари ундан юксак даражада унумли фойдаланиш намуналарини кўрсатди. Механизатор И. Хижий ЖВН-6 жаткаси билан ҳар куни 60 гектар ғалла ўрди. Мавсум мобайнида у, 670 гектар ердаги буғдойни ўриб берди. Комбайнчи В. Черемних худди ана шундай жатка билан кунига 70-80 гектар, мавсумда эса 600 гектар ғалла ўрди. Комбайнчи П. Редько беш кунда 370 гектар ғаллани ўриб, орқасидан шу ғаллани янчди, хирмондан 4.836 центнер дон кўтарди.

Кенг энли жаткаларни ҳайдовчи мастерлар сафи кенгайиб бормоқда. Бу йил жаткаларни С. Толстолугов, Л. Енов, Г. Волошкевич, С. Манукьян ва бошқа кўпгина тажрибали комбайнчилар бошқарадилар.

Қўриқ ерлардаги далаларимизда ўрим-йиғимни жадал ўтказиш методи кенг жорий қилинмоқда. Ўтган йили Г. Волошкевич бизнинг совхозимизда оширилган тезликда ишлаш ташаббускори бўлиб чиқди. Бу йил тезкорлар ҳаракатини кенгайтириш мумкинлигини тажриба кўрсатиб берди. Уларнинг кучи билан 8 кунда 20 минг гектардан кўпроқ майдондаги ғаллани ўриб олишни мўлжаллаяпмиз.

Ўрим-йиғимни муваффақиятли ўтказишимиз учун 180 комбайнчи керак. Бизда бу кадрлар бор. Ўтган йили ўримда 115 механизатор қатнашган эди. Қиш давомида курсларда яна 65 комбайнчи етиштирдик. Ана шу ўртоқлар ўз машиналарини тажрибали комбайнчилар билан бир группада ишлатадилар.

Ўрим-йиғимда ишнинг муваффақияти комбайн агрегатларига техника хизмати кўрсатиш тўғри ташкил қилинишига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Шу мақсадда биз тўртала бўлимнинг ҳаммасида энг яхши механизаторлардан созловчи мастерлар бригадаси ташкил қиламиз. Шу бригадаларнинг ҳар бири 20 агрегатга хизмат кўрсатади. Бригаданинг ихтиёрида махсус жиҳозланган машиналар бўлади.

Ташиладиган дон ҳажми жуда катта. Биз ғаллазорда биронта ҳам комбайннинг бекор туриб қолмаслик чорасини кўриб қўйдик. Хирмонлардан янчилган доннинг жуда тез келиб туриши уни жадал суратда тозалашни талаб қилади. Бунинг учун биз бир суткада 2 минг тонна донни шопириб берадиган 27 та дон тозаловчи машинани тахт қилиб қўйдик. Дон тозаловчи техника иккита механизациялашган ва тўртта электрлаштирилган хирмонга ўрнатилади.

Ўртоқлар! Мўл ҳосил учун умумхалқ юриши бошланиб кетди. Жонажон Ватаннинг шоншуҳрати ва куч-қувватини оширайлик, коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишга муносиб ҳисса қўшайлик! Севикли Ватанга кўпроқ дон берайлик!

«Сари Узин» совхози ишчи ва мутахассислари коллективининг топширувига биноан, мурожаатни қуйидагилар имзоладилар:

С. УМАРОВ — совхоз директори, И. ЕНОВ — партия ташкилотининг секретари, Л. КАЛЮЖНИЙ — бош инженер, А. АЧИНЦЕВ — ишчилар комитетининг раиси, Б. ЧУРКИНА — комсомол ташкилотининг секретари, механизациялашган отрядларнинг бошлиқлари: Т. МАНУКЬЯН, Е. ЧЕРЕМНИХ, Н. ОЧЕРЕТЯНИЙ, С. ТОЛСТОЛУГОВ, Н. КУЗИН, С. КОВНУРКО, И. ЛЕПСКИЙ; комбайнчилар: А. СЕДОРЕНКО, С. ИСЛАНАЕВ, А. РОБЕШКО.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

Кустанай область Орқалиқ ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Сари Узин» совхози ишчи ва мутахассислари коллективининг ташаббуси тўғрисида

Кустанай область Орқалиқ ишлаб чиқариш бошқармасининг қўриқ ерлардаги «Сари Узин» совхози ишчи ва мутахассислари коллективи бу йил ғалланинг катта қисмини кенг энли техника ёрдами билан ўриб-йиғиштиришга ҳамда шу туфайли ҳар бир ишчининг иш унумини анча кўпайтириш, механизатор кадрларга бўлган эҳтиёжини камайтириш, бевосита чиқимларни қисқартириш ва ўрим-йиғимга сарфланадиган маблағларнинг умумий харажатларини камайтиришга эришишга қарор қилди.

КПСС Марказий Комитети «Сари Узин» совхози ишчи ва мутахассислари коллективининг ғаллани кенг энли техника билан ўриб-йиғиштириш ва ўрим-йиғимда меҳнат ва маблағ сарфларини бутун чоралар билан камайтириш соҳасидаги ташаббусини маъқуллади.

КПСС Марказий Комитети иттифоқчи республикалар компартиялари Марказий Комитетларига, ўлка ва область партия комитетларига, ишлаб чиқариш бошқармаларига, бошқармаларнинг партия комитетларига, совхоз ва колхозларнинг партия ташкилотларига Кустанай область Орқалиқ ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Сари Узин» совхози ишчи ва мутахассислари коллективининг мурожаатини совхоз ва колхозлардаги механизаторлар ва мутахассисларнинг йиғилишларида муҳокама қилиб чиқиш вазифасини юклади. Урим-йиғим ишларида меҳнат ва маблағ сарфлашни бутун чоралар билан камайтирган ҳолда, ҳосилни сира нобуд қилмасдан ўз вақтида ўтказишни таъминлаш учун ҳосилни ўриб-йиғиштиришда мавжуд меҳнат ресурслари ва техникадан рационал фойдаланиш, кенг энли машиналарни юксак даражада унумли ишлатиш чораларини ишлаб чиқиш таклиф қилинди.

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИДА

ТОШКЕНТДА МАСТЕРЛАР КУНИ

Мастер ишлаб чиқаришда етакчи роль ўйнайди. Корхона ишининг муваффақияти кўп жиҳатдан мастернинг билими, тажрибаси ва ишга раҳбарлигига боғлиқ. Мана шунинг учун улар бир-бирлари билан тез-тез учрашиб туришлари, режалари, ижодий фикрларини ўртоқлашишлари айниқса муҳимдир.

Саноат корхоналаридаги мастерлар, қурилиш ташкилотларидаги прораб ва бригадирларнинг ташкилотчилик ва тарбиявий ролини ошириш, уларнинг илғор тажрибаларини кенг ёйиш ҳамда маданий-техника савиясини ошириш мақсадида Тошкент шаҳар партия комитети ҳар йили умумшаҳар традицион Мастерлар кунини ўтказишга қарор қилди. Шу куни мастерлар слёти ўтказилиб, унда йиллик ишга якун ясалади, тажриба алмашилади ва социалистик мусобақа шартномалари тузилади. Саноат корхоналари ва қурилишларда, маданият саройлари ва уйларида, клублар ва кинотеатрларда ишлаб чиқариш командирлари учун лекциялар, суҳбатлар, учрашувлар, концертлар, кечалар ўтказилади.

Биринчи умумшаҳар Мастерлар куни 8 июнда ўтказилади. Бугун эса халқ филармонияси биносида шаҳар саноат корхоналарининг энг яхши мастерлари, қурилиш ташкилотларининг прораб ва бригадирлари слёти бўлиб ўтади. Шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Қ. Муртазоев «Мастер — ишлаб чиқаришнинг ташкилотчиси ва коллектив тарбиячиси» деган темада доклад қилади. Шундан сўнг сўз слёт иштирокчиларининг ўзларига берилади.

Мастерларнинг катта байрами 8 июнда бўлиб ўтади. Завод ва фабрикаларда энг яхши мастерларни шарафловчи кечалар ташкил этилади. Корхоналарда, паркларда, марказий кўчаларда фотовитриналар ўрнатилади, кўп тиражли ва деворий газеталарнинг махсус сонлари чиқади, тематик радио эшиттиришлар уюштирилади.

РАҲБАР КАДРЛАРНИ ЛЕНИНЧА ТАРБИЯЛАЙЛИК!

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИДА

ўртоқ В. А. КАРЛОВ доклади *)

Коммунистик партия раҳбарлигида, КПСС Марказий Комитетининг жуда катта ёрдами билан,— деди ўртоқ В. А. Карлов, — барча қардош республикаларда бўлгани каби Ўзбекистонда ҳам ленинча миллий сиёсат оғишмай амалга оширилаётганлиги натижасида яхши тайёргарликка эга бўлган, сиёсий етук партия, совет ва хўжалик кадрларининг саноат, қишлоқ хўжалиги, фан ва маданиятнинг ҳамма тармоқларида ишлаб турган мутахассисларнинг кўп минг кишилик отряди ўсиб етишди.

Ҳозирги вақтда республикамиз хўжалигида 23 мингдан кўпроқ инженер, олий маълумотли 8 мингдан зиёд экономист, махсус ўрта маълумотли 55 минг техник ва плановик, 25 мингга яқин агроном, ветеринария врачи, зоотехник ва бошқа қишлоқ хўжалик мутахассислари ишлаб турибди.

Бошланғич ва ўрта мактабларда 100 мингдан кўпроқ ўқитувчи, халқ соғлиғини сақлаш органларида 12.500 врач ишламоқда.

Олимларнинг, ижодкор ходимларнинг — ёзувчилар, рассомлар, матбуот, кино, радио ва телевидение ходимларининг кўп минг кишилик кадрлари ўсиб етишди.

Партия ва давлат аппаратининг, жамоат ташкилотларининг кадрлари ўсмоқда. Сайлаб қўйиладиган органларни янгилаб туриш, ишнинг кўзини яхши биладиган серғайрат ёш ташкилотчилар билан кекса, тажрибали ходимлардан тўғри фойдаланиш партия, давлат ва жамоатчилик ҳаётининг нормаси бўлиб қолмоқда.

Республика партия ташкилотлари кадрларни коммунизм ишига садоқатли бўлиш, партия ва давлат интизомига қаттиқ риоя қилиш руҳида, партия сиёсатини, умумхалқ манфаатларини чуқур тушуниш руҳида, пролетар интернационализми ва халқлар дўстлиги руҳида тарбиялаб келдилар ва тарбияламоқдалар.

Ҳозирги замон шароитида раҳбар кадрлар олдига қўйилаётган талаблар жуда ошиб бормоқда. Партия ва давлат аппаратининг ходимидан тортиб ишлаб чиқаришдаги мастер ва бригадиргача ҳар бир раҳбарнинг юксак даражада ғоявий-сиёсий чиниққан бўлиши, коммунистик қурилиш перспективаларини, партия сиёсатини чуқур тушуниши, хўжалик ва техникани конкрет билиши, техникани ва ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштирадиган тадбирларни ишлаб чиқиб, амалга ошира билиши, саноат ва қурилишнинг, колхозлар ва совхозларнинг резервларидан меҳнат унумдорлигини тўхтовсиз ошириш учун тағин ҳам тўлиқ фойдалана билиши керак. Раҳбар омма билан чамбарчас боғланиб ишлаши, одамларни ишонтира оладиган, тарбиялайдиган, ташкил қила оладиган ва ўзи ҳам улардан ўрганадиган бўлиши лозим.

КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми халқ хўжалигига раҳбарликни яхшилашнинг муҳим тадбирларини ишлаб чиқди, партия органлари тузилишининг янги принципларини белгилаб берди. Ноябрь Пленумининг қарорларига мувофиқ, КПСС Марказий Комитетининг Ўрта Осиё бюроси ва Ўрта Осиё хўжалик органлари тузилди ва улар ўз ишларини бошлаб юбордилар. Республикада ишлаб чиқариш принципига асосланган партия органлари тузилиб бўлди. Марказий Комитетнинг саноат ва қурилишга раҳбарлик қилувчи бюроси, Марказий Комитетнинг қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилувчи бюроси, тўртта саноат ва тўртта қишлоқ хўжалик область партия комитетлари, 7 та саноат-ишлаб чиқариш зоналарининг партия комитетлари, 65 та колхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармаларининг партия комитетлари тузилди. Партия-давлат контроли органлари ўз ишини бошлаб юборди.

Кейинги вақтларда, айниқса партиянинг XXII съездидан сўнг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, маҳаллий партия органлари кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш ишида тартиб ўрнатиш, бу ишда илгари йўл қўйилган катта хатолар ва камчиликларни тугатиш соҳасида анча иш қилдилар.

Маълумки, республикада бир қанча корхоналарда, айниқса енгил саноат корхоналарида, савдо ва матлубот кооперацияси ташкилотларида, маҳсулот тайёрлаш системасида катта ўғирликлар бўлаётганлиги аниқланди. Госпланда ва бошқа баъзи республика органларида суиистеъмол қилишлар, порахўрлик каби шармандали фактлар борлиги аниқланди. Қишлоқ хўжалигида, айниқса Сурхондарё, Бухоро, Самарқанд областларида пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлашда ҳисоботларга қўшиб ёзиш, шунингдек жамоат маблағларини ва моддий бойликларни ўғирлаш авж олиб кетган эди.

Баъзи раҳбар ходимларнинг партия ва давлат интизомини қўпол равишда бузишлари, ахлоқ қоидаларига хилоф ишларга, кибрланишга, манманликка йўл қўяётганликлари, одамларни менсимасликлари ва уларга нисбатан парвосиз бўлишлари сингари фактлар содир бўлди ва бундай фактлар, афсуски, ҳозир ҳам бор.

(Давоми иккинчи бетда)

*) Доклад қисқартирилган стенограммадан олиб босилди.

РАҲБАР КАДРЛАРНИ ЛЕНИНЧА ТАРБИЯЛАЙЛИК

(Боши биринчи бетда)

Раҳбар кадрларни танлаш ва тарбиялашда партия принципларига зид бўлган зарарли методларни бутунлай йўқотиш, кадрларни сиёсий ва ишчанлик фазилатларига қараб танлашдан иборат бўлган бирдан-бир тўғри ленинча принципларга ишимизнинг ҳамма участкаларида, барча звеноларида тўла равишда амал қилиш керак.

Ўз ишини яхши биладиган, ўзининг бутун ғайратини, тажрибасини ва билимини коммунизм ишига сарфлаётган ташкилотчи ва раҳбарларнинг талантли кадрларини етиштириб берувчи манбаларимиз бор ва бундай кадрларни ана шу манбалардан олиб ўстиришимиз керак. Республикада 271.485 коммунист, 740 минг комсомол, 1 миллион 660 минг касаба союз аъзоси, халқ хўжалигининг ва маданиятнинг ҳамма тармоқларида ишлаб турган кўпгина олимлар, мутахассислар бор. Булар ленинчи типдаги кадрларни танлаш ва ўстириш учун бизнинг битмас-туганмас манбаларимиздир.

I.

Коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш соҳасидаги улуғвор вазифалар КПСС Программасида белгилаб берилди. Бизнинг республикамиз ҳам бу жуда улкан вазифаларни ҳал қилишга кўзга кўринарли ҳисса қўшмоғи лозим.

Етти йилликнинг тўрт йили мобайнида Ўзбекистонда жиддий сифат ўзгаришлари рўй берди. Энергетика ишлаб чиқариш, рангли металлургия, газ ва химия саноати, радиоэлектроника, қурилиш индустрияси тобора кўпроқ ривожланмоқда. Республика саноати етти йиллик топшириқларида белгилаб берилганига қараганда анча тез суръатлар билан ривожланиб бормоқда. Тўрт йил мобайнида саноат маҳсулотининг ўсиши планда мўлжалланган 38,5 процент ўрнига 43 процентни ташкил қилди. Шу нарсани хурсанд бўлиб қайд қилиш керакки, саноатнинг айрим тармоқлари саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш соҳасида етти йиллик планнинг контроль рақамларида 1965 йилга кўрсатилган даражага 1962 йилдаёқ етиб олди ва ўзиб кетди. Қора ва рангли металлургия, машинасозлик, қурилиш материаллари саноати шундай суръатлар билан ўсди. Кўп корхоналар — Чирчиқ электрохимия комбинати, Бекобод металлургия заводи, Тошкент экскаватор заводи ва бошқа кўпгина корхоналар топшириқларни йилдан-йилга бажариб келмоқдалар.

Коллектив билан, партия ва бошқа жамоат ташкилотлари билан чамбарчас боғланган тажрибали кадрлар раҳбарлик қилаётган, ташкилотчилик ва ғоявий-сиёсий ишлар моҳирлик билан олиб борилаётганлиги туфайли меҳнат активлиги, ташаббускорлик, новаторлик, камчиликларга нисбатан муросасиз бўлиш вазияти вужудга келтирилган, ҳар бир ходимга қилган ишининг натижаларига қараб баҳо берилаётган ва синаб кўрилаётган корхоналар муваффақиятларга эришмоқдалар.

Бироқ, умуман Ўзбекистон саноати етти йиллик топшириқларини ошириб бажараётган бўлса ҳам, давлат планларини бажармаётган кўпгина корхоналар, бир қанча саноат тармоқлари ҳали ҳам бор. Ишлаб чиқариш программасини бажармаётган корхоналар сони камаётгани йўқ. Корхоналардан 152 таси шу йилнинг тўрт ойлик планини бажармади. Оҳангарон цемент заводи, «Подъёмник» ва «Газоаппарат» заводлари, инструментал заводи, Охунбобоев номидаги Тошкент тикувчилик фабрикаси, Самарқанддаги «Хлопкоприбор» заводи, Шаҳрисабз «Ҳужум» фабрикаси ва бошқа корхоналар давлат планларини систематик равишда бажармаётирлар.

Ишлаб чиқаришни автоматлаштириш ва механизациялаш, илғор технологияни жорий қилиш планлари йилдан-йилга бажарилмай қолмоқда. Ўтган йили янги техникани жорий қилиш соҳасида мўлжалланган энг муҳим 222 тадбирдан фақат 129 тасигина тўла равишда бажарилди.

Қурилишда жиддий камчиликлар кўп

Техника жиҳатдан саводли, ишлаб чиқаришни биладиган ва тажрибали мутахассисларнинг катта армияси мавжуд бўлса ҳам, лекин кўпгина корхоналар, қурилишлар, участкалар, цехларга яхши тайёргарлиги бўлмаган, ишлаб чиқаришнинг конкрет тармоғи соҳасида махсус билимларга эга бўлмаган кишилар шу вақтгача бошчилик қилиб келмоқда. Йирик саноат корхоналарининг директорлари бўлган 564 кишидан 99 киши махсус маълумотга, 34 киши эса ўрта маълумотга ҳам эга эмас. Ҳатто, корхоналарнинг бош инженерлари орасида ҳам 33 кишининг тегишли маълумоти йўқ. Бўлим бошлиқларидан 27 проценти, цех ва смена бошлиқларидан қарийб ярмиси тегишли махсус тайёргарликка эга бўлган кишилар эмас.

«Ўзбекхиммаш» заводидаги 70 инженердан фақат 7 киши бевосита цехларда ишламоқда, қолганлари эса завод бошқармасида ўтирибди. Шу билан бир қаторда, инженер-техниклик лавозимларидан 190 тасини тегишли маълумотга эга бўлмаган кишилар эгаллаб олган. Бу корхонада техникадан фойдаланишда, ишлаб чиқариш процессини ташкил этишда кўпгина камчиликлар борлиги тасодифий эмас.

«Главстройиндустрия»да ҳам, маиший хизмат кўрсатиш бош бошқармасининг корхоналарида ҳам аҳвол тахминан шундай. Мастерлар ва старший мастерлар орасида махсус маълумотли ходимлар камлигини нормал бир аҳвол, деб ҳисоблаб бўлмайди. Планни бажариш ҳар бир раҳбарнинг бурчидир, унинг учун қонундир. Шу сабабли, эндиликда корхоналарнинг ва корхона раҳбар кадрларининг ишига фақат планни бажарганликлари нуқтаи назаридангина баҳо бериш керак эмас. Ишлаб чиқаришни янада тез ўстириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш ва унинг сифатини яхшилаш учун шароит яратиб бераётган ва резервларни муттасил қидириб топаётган раҳбаргина илғор раҳбар деб ҳисобланиши мумкин.

Мисол учун Тошкентдаги икки заводни — «Ташавтомаш» заводини (директори ўртоқ Припусков, партком секретари ўртоқ Лукьянов) ва карборунд заводини (директори ўртоқ Айрапетов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Каюшкин) олиб кўрайлик. Бу иккала завод ўз планларини бажармоқда ва тузук заводлардан ҳисобланади. Лекин «Ташавтомаш» заводида 1962 йилда ишлаб чиқаришни такомиллаштирадиган кўпгина тадбирлар амалга оширилди, меҳнат унумдорлиги ўсиб бормоқда, аммо, карборунд заводида аҳвол бундай эмас. Шуниси ажабланарлики, 1963 йилда бу заводга меҳнат унумдорлигини ошириш, ҳатто ўтган йилда ҳақиқатда эришилган даражадан ҳам пасайтириб планлаштирилган. Шундай қилиб, колоқликка ва турғунликка майл қўяётган завод раҳбарларининг яна яхшилар қаторида ҳисобланишлари учун шарт-шароит яратиб берилган. Тошкент саноат обкоми ҳам, шаҳар партия комитети ҳам, Фрунзе район партия комитети ҳам афсуски бу аҳволни кўрмаётирлар.

Бу — бирдан-бир мисол эмас. Докладчи паст сифатли маҳсулот чиқараётганлиги учун Тошкентдаги «Шарқ» мебель фирмаси (директори ўртоқ Имомбердиев), Тошкент 1-пойафзал фабрикаси (директор вазифасини бажарувчи ўртоқ Арушанов) раҳбарларини қаттиқ танқид қилди. Партия ташкилотлари баъзи корхона раҳбарларининг камайтирилган план топшириқлари олишга уринишларига асло йўл қўймасликлари, юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш учун чинакам кураш олиб боришлари керак.

Ҳар қандай ходимнинг сиёсий етуклигига партия ва давлат интизомига қандай риоя қилаётганлигига қараб баҳо бериш керак. Кооперативлашган тартибда маҳсулот етказиб бериш планини бузиш давлат интизомини бузишнинг асло йўл қўйиб бўлмайдиган кўринишларидан биридир. Бундай ҳоллар «Ташсельмаш», «Таштекстильмаш», «Узбексельмаш» заводларида ва бошқа баъзи корхоналарда рўй берди. Интизомни бундай бузиш ва маҳаллийчилик кўринишлари халқ хўжалигига катта зарар етказадиган фактлар, деб ҳисобланиб, жуда қаттиқ қораланиши керак.

Транспорт ва алоқа корхоналарида кадрлар билан ишлашда кўпгина камчиликлар бор.

Алоқа министрлиги корхоналарида ва ташкилотларида инженер-техниклар ишлаши лозим бўлган 295 раҳбарлик лавозимидан фақат 160 тасидагина мутахассислар ишламоқда. Ваҳолонки, шу органларда 1.800 дан кўпроқ инженер ва техник бор. Бу органларда кадрларни жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш иши партия ташкилотлари ва хўжалик раҳбарларининг ҳали ҳам асосий вазифасига айланган эмас. Ходимларга нисбатан талабчанликнинг етарли бўлмаслиги, уларнинг фаолияти гузук контроль қилинмаётганлиги натижасида транспортнинг ҳамма турларидан фойдаланиш даражаси ҳали ҳам паст, йўлларда бахтсиз ҳодисалар ва авариялар тез-тез бўлиб турибди, аҳолига алоқа хизмати кўрсатиш яхши ташкил этилган эмас.

Мутахассисларга, айниқса ёш мутахассисларга эътиборсизлик билан қараш фактларига қатъиян чек қўйиш зарур, уларга ҳамиша кўз-қулоқ бўлиб туриш, амалий тажрибаларни ўргатиб бориш, қобилиятли ёшларни раҳбарлик лавозимларига дадиллик билан кўтара бериш, шунингдек практик ходимларнинг тегишли билим олишларига ёрдамлашиш керак. Республика корхоналарида инженерлик ва техниклик лавозимида ишлаб турган ва махсус маълумоти бўлмаган 11.526 ходимдан фақат 11 процентигина олий ўқув юртларида ва техникумларда ўқимоқдаки, бундай аҳволга сира тоқат қилиб бўлмайди.

Кадрларнинг қўнимсизлигига қарши ҳам курашмоқ керак. Ўтган йил кадрларнинг қўнимсизлиги трактор йиғиш заводида 45 процентдан ошиб кетди, «Ташэлектромаш» заводида 58 процентга, Қўқон силикат заводида 65 процентга етди.

Область, шаҳар ва район партия комитетлари барча раҳбарларнинг корхоналарда муқим бўлиб ишлайдиган юқори малакали ишчи кадрлар вужудга келтириш учун бўлган масъулиятини оширишлари лозим. Ҳар бир корхона ва қурилишда кадрларнинг қўнимсизлигига нималар сабаб бўлаётганлигини конкрет равишда текшириб чиқиш, уй-жой биноларини қуришни жадаллаштириш чораларини кўриш, ошхоналар, магазинларнинг ишини яхшилаш, ётоқхоналарда намунали тартиб ўрнатиш, ишлаб чиқариш санитарияси ва техника хавфсизлигидаги камчиликларни йўқотиш керак.

Одамларга ҳамиша ғамхўр бўлиш, меҳнат ва турмуш шароитини яхшиламоқ учун мавжуд имкониятларнинг ҳаммасидан фойдаланиш ҳар бир раҳбарнинг энг биринчи бурчидир, халқ хўжалик планларини муваффақиятли бажаришнинг, ишлаб чиқаришни янада ўстиришнинг энг зарур шартидир.

Саноат область партия комитетлари ва парткомлар ўз ишларини КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг юксак талабларига жавоб берадиган қилиб қайта қуришда ҳали ҳам сусткашлик қилмоқдалар, актив ташкилотчилик фаолияти услубини секин ўзлаштирмоқдалар. Мисол учун Тошкент саноат область партия комитетини олиб кўрайлик. Бу областдаги 349 корхонадан 34 таси саноат маҳсулотини ишлаб чиқариш тўрт ойлик планини бажармади, кўп корхоналарда янги техникани жорий қилиш тадбирлари бажарилмаётир, иқтисодий кўрсаткичлар паст.

Булар нимани кўрсатади? Бу нарса, аввало, шуни кўрсатиб турибдики, область партия комитети ҳар бир корхона билан конкрет шуғуллана олмади, корхоналардаги кадрларни ўрганиб олгани йўқ, уларнинг кучли ва заиф томонларини билиб олгани йўқ, коммунистларни, инженер-техник ходимларни, корхона коллективларини камчиликларни йўқотишга ва резервлардан яхшироқ фойдаланишга сафарбар қила олмади.

Саноат, қурилиш ва транспортдаги ишларнинг аҳволи учун саноат область комитетлари олдига юксак талаблар қўйиш, уларнинг корхоналарга ва қурилишларга қилаётган раҳбарлиги ҳақиқатан юксак даражада бўлишига эришмоқ керак.

II.

Ўзбекистон пахта етиштириб бераётган асосий республикадир. Бу зиммамизга юксак масъулият юклайди. Ватанга тобора кўпроқ пахта бериш — республика партия ташкилотининг, кадрларимизнинг, барча меҳнаткашларнинг энг биринчи интернационал ватанпарварлик бурчидир.

Н. С. Хрущев «Пахтага кенг йўл берилсин!», «Пахта олтиндан ҳам қиммат», деб айтди. КПСС Марказий Комитети, Совет ҳукумати ва шахсан Никита Сергеевич пахтачиликни ривожлантиришга тинмай эътибор бермоқдалар. Никита Сергеевичнинг маслаҳати билан ғўзани парвариш қилишнинг янги, тағин ҳам прогрессив методларига ўтдик. Яқин йиллар ичида ҳар бир колхознинг гектар бошига камида 25 центнер пахта олишини таъминлаш, механизацияни кенг жорий қилиш, хўжаликларни малакали кадрлар билан мустаҳкамлаш вазифаси олдимизга қўйилди.

Пахтани харид қилиш ва топшириш нархларини ошириш ҳамда пахтакор колхозларга ғалла сотиш тўғрисида КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг яқинда қабул қилган қарори пахтачиликни янада ривожлантириш ва пахтакорларнинг фаровонлигини ошириш тўғрисида партия ва ҳукумат қилаётган катта ғамхўрликнинг янги намунасидир.

Колхозлар ва совхозлар техника билан йилдан-йилга тобора кўпроқ таъминланмоқда, қишлоқ хўжалигининг минерал ўғитларга, заҳарли химикатларга эҳтиёжи тобора тўлиқ қондирилмоқда, қишлоқ хўжалигининг кадрлари тағин ҳам малакалироқ бўлиб қолди.

Бироқ, кўп хўжаликлар пахта етиштиришни кўпайтириш соҳасидаги катта имкониятлардан қониқарсиз фойдаланмоқдалар. Республикамиз тўрт йил мобайнида давлатга 670 минг тоннадан ортиқ пахтани кам берди. Бунга колхозлар ва совхозларга раҳбарлик қилишдаги, кадрларни танлаш ва тарбиялашдаги жиддий камчиликлар кўп жиҳатдан сабаб бўлди.

Бу йил республика қолоқликни тугатиб, етти йилликнинг контроль рақамларида белгиланган марраларга чиқиб олиши — камида 3 миллион 566 минг тонна пахта етиштириб, териб олиб, давлатга сотиши лозим. Бу вазифани бажармоқ учун партия ва қишлоқ хўжалик органларига ҳамда уларнинг раҳбарларига нисбатан талабчанликни ошириш, қишлоқ хўжалик кадрларини танлаш ва тарбиялашни зўр бериб яхшилаш керак.

Партия ташкилотлари колхоз раисларини ва совхоз директорлари составини мустаҳкамлаш соҳасида кейинги йиллар ичида катта иш қилдилар. Ҳозирги вақтда колхоз раислари бўлиб ишлаётган 982 кишидан 741 киши олий, тўлиқсиз олий ва ўрта маълумотга эга, 324 та қишлоқ хўжалик артелига агроном, инженер, ветеринария врачи, зоотехник ва бошқа қишлоқ хўжалик мутахассислари бошчилик қилмоқда. Совхоз директори бўлиб ишлаётган 192 кишидан 131 таси қишлоқ хўжалик мутахассислари бўлган кишилардир.

Колхозлар ва совхозларда ўз ишига омилкор бўлган, хўжаликни намунали бошқараётган, пахта, маккажўхори, нўхатдан муттасил мўл ҳосил олишга эришаётган, чорвачиликнинг маҳсулдорлигини ошираётган кўпгина талантли ташкилотчилар ўсиб етишди. Ҳамроқул Турсунқулов, Ким Пен Хва, Абдулла Ортиқов, Хван Ман Гим, Искандар Дўсов, Ҳасанбой Сонбоев, Ғулом Абдуллаев, Абажон Дурдиев, Турсунбой Латипов, Иброҳим Бакиров, Абдусамат Тиллабоев, Зокир Собиров, Нурали Боймуратов, Собир Оллоберганов, Аҳмаджон Одилов ва бошқалар каби колхоз ишлаб чиқаришнинг ажойиб ташкилотчилари бўлган, бутун республикага танилган кишилар ҳамманинг ҳурматига сазовор бўлди.

«Совой» совхози бутун мамлакатга кенг равишда танилди. Совхоз (директори У. Саримсоқов)нинг ишига ўртоқ Н. С. Хрущев юксак баҳо берди. Тажрибали ташкилотчи-агроном И. Иброҳимов раҳбарлик қилаётган «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози катта муваффақиятларга эришди. Бу совхоз пахта етиштиришни йилдан-йилга кўпайтирмоқда, ҳосилнинг учдан икки қисмини машинада териб олмоқда, давлатга 705 минг сўм фойда берди.

Республикада қишлоқ хўжалигининг чинакам машъаллари бўлиб қолган бригадирлар кўп.

КПСС Марказий Комитетининг 1962 йилдаги март Пленумидан кейин республика партия ташкилоти янги қишлоқ хўжалик органлари — колхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармалари тузиш ва уларни кадрлар билан таъминлаш соҳасида катта иш қилди. Ишлаб чиқариш бошқармаларига 2.020 ходим юборилди. Булардан 1.470 киши махсус қишлоқ хўжалик маълумотига эга.

Тошкент қишлоқ область партия комитети, баъзи ишлаб чиқариш бошқармаларининг партия комитетлари кадрларни ўқитишни моҳирлик билан ташкил этдилар.

Республикада қишлоқ хўжалигини кадрлар билан мустаҳкамлаш соҳасида анчагина иш қилинмоқда, лекин шунга қарамай, бу иш партия XXII съездининг талабларига ҳамда Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги олдида турган янги катта вазифаларга ҳали ҳам жавоб берарли даражада эмас.

Масалан, Фарғона областида колхоз раислари бўлиб ишлаётган 115 кишидан фақат 19 таси мутахассислардир, кўпгина раислар эса бошланғич ёки тўлиқсиз ўрта маълумотга эга бўлган кишилардир.

Докладчи қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши кадрларини танлаш ва жой-жойига қўйишда катта хатоларга йўл қўйганлиги учун Фарғона қишлоқ область партия комитетини қаттиқ танқид қилди.

Бундай ҳоллар бошқа областларда ҳам бор. Аммо, камсавод, қолоқ кишилар ҳозирги замон шароитида хўжаликни бошқаришни уддалай олмайди, уларни алмаштириш ва уларнинг ўрнига пухта тайёргарликка эга бўлган ходимларни, яхши ташкилотчиларни қўйиш керак.

Докладчи колхоз ва совхозларнинг кадрларини танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашнинг аҳволини анализ қилиб, КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг қарорларидан тўғри хулоса чиқариб олмаганликлари, колхоз раислари вазифасига виждонсиз, ўзини шармандаю шармисор қилган ходимларни тавсия қилганликлари учун Самарқанд қишлоқ ва Бухоро область партия комитетларини танқид қилди.

Раҳбарликни уддалай олмаган кишиларни колхозлар ва совхозлардаги раҳбарлик лавозимларига кўтариш сингари зарарли практикага қатъиян чек қўйиш пайти келди. Раҳбарлик лавозимига асоссиз кўтариб қўйилган ҳар бир ходим учун парткомларнинг секретарлари ва ишлаб чиқариш бошқармаларининг бошлиқлари жавобгар бўлишлари керак, бунга йўл қўйган кишиларни жавобгарликка тортиш лозим.

Кадрларни танлашдаги камчиликлар натижасида қишлоқ хўжалик артели Уставини бузиш, жамоат маблағларини ўғирлаш фактлари содир бўлмоқда.

Кадрлар ўйлаб танланмаслиги натижасида кадрларни ҳадеб алмаштира беришга йўл қўйилмоқда. Ўтган йили республикада колхоз раисларидан қарийб 24 проценти алмаштирилди. Ишни уддалай олмаётган кучсиз раҳбарларни алмаштириш зарур. Лекин бу ишда оқилона йўл тутиш керак. Фарғона областидаги колхоз раислари орасида ўтган йил қишлоқ хўжалик мутахассислари, олий маълумотли бўлган кишилар камайиб кетди, аксинча, бошланғич маълумотга эга бўлган раҳбарлар сони кўпайди. Бу область планларни бажармаётганлигининг сабаби шу эмасмикин?

Бу ерда илғор методлар қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига жуда секинлик билан жорий қилинмоқда, пахтани машина билан териш барбод этилмоқда.

Практик раҳбарлар орасида ҳам ажойиб истеъдодли кишилар, талантли ташкилотчилар бор, албатта. Бундай ходимларни ўқитиш керак.

Колхозлар ва совхозлар юксак даражада механизациялашган йирик қишлоқ хўжалик корхоналари бўлиб қолган, техника, фан муваффақиятларини ва илғорлар тажрибасини жорий қилмай туриб ишлаб чиқаришни янада ошириш мумкин бўлмай қолган ҳозирги шароитда ўрта звено кадрларнинг роли анча ошмоқда. Бригадалар, фермаларнинг раҳбарлари агрономлардан, инженерлардан, зооветеринария ходимларидан бўлиши, улар ишлаб чиқаришнинг бевосита ташкилотчилари бўлиб иш олиб боришлари жуда муҳимдир.

Докладчи бригада ва фермаларни уддабурон ташкилотчилар билан мустаҳкамлаш иши билан яхши шуғулланмаётганлиги учун Бухоро ишлаб чиқариш бошқармаси партия комитетини қаттиқ танқид қилди.

Мутахассислар кўпайган, ҳар йил колхозлар ва совхозларга ўрта мактабларни, қишлоқ хўжалик олий ўқув юртлари ва техникумларини тамомлаб чиққан минглаб кишилар, саводли ва серғайрат кишилар келиб қўшилаётган ҳозирги шароитда партия комитетлари, ишлаб чиқариш бошқармалари ва хўжаликларнинг раҳбарлари ишни муваффақиятли равишда олиб боролмайдиган, камсавод кишилар кўпгина бригадалар ва фермаларга раҳбарлик қилаётганлигига индамай турганликларини ҳеч бир сабаб билан оқлаб бўлмайди.

Республикада қишлоқ хўжалик мутахассислари бўлган 25 минг киши бор. Шундай бир шароитда колхозлар ва совхозларда — бевосита моддий ишлаб чиқариш соҳасида — ҳаммаси бўлиб 10.700 мутахассис ишламоқда, 2.620 мутахассис, шу жумладан 1.788 агроном эса ўз ихтисоси бўйича ишламай, савдо, соғлиқни сақлаш, қурилиш ташкилотларида ва қишлоқ хўжалигига ҳеч қандай алоқаси бўлмаган бошқа ташкилотларда ишлаб турибдики, бунга асло тоқат қилиб бўлмайди. Мутахассисларга нисбатан бундай муносабатда бўлишни қатъиян тугатиш керак, чунки бу нарса партиянинг йўлига хилофдир. Ҳар бир мутахассис ҳисобга олиниши, ўз ихтисоси бўйича ишлаши лозим. Мутахассисларнинг бригадир, ферма мудири бўлиб ишлашга ўтишини ҳар томонлама рағбатлантириш зарур.

Ишлаб чиқариш бошқармаларини мутахассислар билан мустаҳкамлаш алоҳида катта аҳамиятга эга бўлиб келмоқда. Бироқ, баъзи ишлаб чиқариш бошқармалари, жумладан, Ғузор, Нурота, Гулистон ва Жиззах ишлаб чиқариш бошқармалари мутахассисларни танлашга жиддий қарамадилар.

Қишлоқда етакчи социалистик корхоналар бўлган совхозлар қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда тобора катта роль ўйнаши лозим. Бироқ, республикамиздаги кўпгина совхозлар кадрлар билан яхши таъминланмаган ва шу сабабли, уларнинг кўпчилиги қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш планларини бажармаётир, фойда бериш ўрнига зарар бермоқда.

Докладчи кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашдан иборат ишнинг энг муҳим участкасини ўз эътиборларидан четда қолдирганликлари учун Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва гайёрлаш министрлигининг раҳбарлари шаънига жиддий таъна қилди.

Турмушнинг ўзи, партия ва ҳукумат директиваларини бажариш учун кадрларнинг кураш олиб бориши уларни сиёсий жиҳатдан чиниқтирадиган энг яхши мактабдир.

Қишлоқ хўжалик кадрлари табиат инжиқликларига дуч келадилар. Кадрларимизнинг эпчил, чаққон бўлиши, қийинчиликларни енга олиши, ноқулай об-ҳаво шароитининг зарарли оқибатларини тугатиш учун ўз вақтида чоралар кўра билиши жуда ҳам муҳимдир.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари саноат учун энг қимматли хом ашё бўлган пилла ва қоракўл тайёрлаш давлат планини мураккаб шароитда ошириб бажардилар. Республика давлатга тухум сотиш йиллик планини бажариш олдида турибди.

Республика далаларида мисли кўрилмаган табиий офатларнинг оқибатларини тезроқ тугатиш ва ғўзанинг ривожланиши учун нормал шароит яратиб бериш соҳасида қаттиқ кураш бормоқда. Бу йилги вазият анча қийин бўлди. Бир миллион гектардан кўпроқ экинга шикаст етди. Бундай шароитда партия комитетларининг, ишлаб чиқариш бошқармаларининг раҳбарлари, колхозларнинг раислари ва совхозларнинг директорлари юксак даражада уюшқоқлик, эпчиллик ва моҳирлик билан ишлашлари, ҳар ердаги вазиятни билиб, шунга яраша иш қила билишлари, одамларни қийинчиликларни енгишга руҳлантиришлари ва сафарбар қилишлари лозим.

Булар — парткомлар ва ишлаб чиқариш бошқармалари раҳбарлари Набиев ва Отабоев (Наманган), Раҳимов ва Мишитьян (Поп), Камолов ва Сотиболдиев (Янгийўл), Ражабов ва Маҳмудов (Хазорасп), Васигов ва Жапоқов (Амударё), Орипов ва Рустамов (Вобкент) ўртоқлардир; булар — Марҳамат бошқармасидаги «Ленинизм» колхозининг раиси Йўлдошев, Наманган бошқармасидаги «Намуна» колхозининг раиси Турдиев Амударё бошқармасидаги «Ленинизм» колхозининг раиси Камолова ва бошқа кўпгина ўртоқлардир.

Вазият ҳали ҳам мушкул бўлиб турибди. 450 минг гектардан кўпроқ ердаги ғўзанинг ривожланиши орқада қолмоқда, кўп ерлардаги ғўзалар сийракланиб қолди, 50 минг гектар ерда чигит ҳали амал олгани йўқ. Бундай шароитда баъзи раҳбарларнинг довдираб қолишларига, беғамлик ва масъулиятсизлик қилишларига асло йўл қўйиб бўлмайди. Жумладан, Денов ишлаб чиқариш бошқармасининг раҳбарлари (бошлиғи ўртоқ Хўжанов, партком секретари ўртоқ Мавлонов) мана шундай беғамлик қилмоқдалар. Бўка, Олтиариқ, Гурлан, Кегайли ва бошқа баъзи ишлаб чиқариш бошқармаларидаги хўжаликларнинг пахта далаларида иш яхши ташкил этилган эмас.

Табиий офатларнинг оқибатларини, экинларни парвариш қилишдаги ва ғўзанинг ривожланишидаги қолоқликни жуда қисқа муддат ичида тугатиш зарур.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари 1963 йилда ўз зиммаларига юксак социалистик мажбурият олдилар. Планларни ва мажбуриятларни бажариш учун курашнинг якуни кадрларимизнинг жанговарлик қобилиятини кўрсатувчи синов бўлади, уларнинг фаолиятига баҳо беришнинг мезони бўлади.

III.

Ўзбекистонда илмий муассасаларда 13 мингдан кўпроқ киши хизмат қилмоқда. Уларнинг уч мингдан кўпроғини фан докторлари ва кандидатлари ташкил этади.

Фан ходимлари республиканинг ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантириш учун кўп иш қилмоқдалар, моддий бойлик ишлаб чиқаришни кенгайтириш ва такомиллаштиришга жуда катта таъсир кўрсатмоқдалар. Ўзбекистоннинг шаклан миллий ва мазмунан социалистик маданиятини, меҳнаткашларнинг маънавий ҳаётини юксалтиришга, совет кишиларининг соғлиғини сақлаш ва мустаҳкамлаш ишига бебаҳо ҳисса қўшмоқдалар.

Олимлар ядро физикаси, химия, математика, электроника, энергетика ва электрлаштириш соҳасида, Ўзбекистон ер ости бойликларини ўрганиш соҳасида муҳим тадқиқотлар ўтказдилар ва ўтказмоқдалар, пахтачиликни комплекс ривожлантириш, суғориш ва мелиорациянинг илмий асосларини, моддий маданият тарихи, ўзбек ва қорақалпоқ халқларининг тили ва адабиёти проблемаларини ишлаб чиқмоқдалар.

Фанни янада ривожлантириш ва уни бевосита ишлаб чиқариш кучига айлантириш фанлар академиясининг, барча илмий-текшириш институтларининг илмий кадрлари ва уларнинг раҳбарлари олдига юксак талаблар қўяди.

Кўпгина илмий-текшириш муассасаларининг ҳаётдан ажралиб қолганлиги, ишлаб чиқариш билан суст боғланганлиги уларнинг фаолиятидаги катта камчиликларнинг биридир. Баъзи олимлар халқ хўжалиги учун аҳамияти бўлмаган проблемалар устида кўп йиллардан буён ишлаб келмоқдалар, уларнинг баъзилари эса бир неча йилдан буён бирон асар ёзганлари йўқ.

Докладчи Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг айрим илмий-текшириш институтларида илмий кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишга принципсизлик билан муносабатда бўлинаётганлигини конкрет мисоллар билан кўрсатиб берди.

Бошқа иш участкаларини барбод этган ва фан билан ҳеч қандай алоқаси бўлмаган номуносиб кишилар кўпинча илмий муассасаларга суқилиб кириб оладилар.

Партия ташкилотлари, илмий муассасалар раҳбарларининг, шу жумладан Ўзбекистон КП Марказий Комитети фан бўлимининг вазифаси — илмий-текшириш муассасаларини фандан узоқда турган кишилардан тозалаш, илмий кадрларни танлаш, тўғри тақсимлаш ва тарбиялаш масаласи билан систематик равишда шуғулланишдан ва ёш илмий кадрларга таълим бериш муносиб олимлар қўлида бўлишига эришишдан иборат.

Аспирантура — илмий кадрлар тайёрлашнинг асосий воситасидир. Ҳозирги вақтда Ўзбекистонда 2.5 мингга яқин аспирант таълим олмоқда. Аммо уларнинг кўпчилиги кандидатлик диссертацияларини ўз вақтида ёқламаётир. Аспирантурага фанни эгаллашга қобилиятли ёшларнигина қабул қилиш керак.

Республикада 29 олий ўқув юрти бор. Бу ўқув юртларида 126 мингдан кўпроқ студент ўқимоқда. Олий ва ўрта махсус таълим системасида ишлаб чиқаришнинг ва маданий қурилишнинг ҳамма соҳалари учун мутахассислар тайёрланмоқда. Аммо бир қанча олий ўқув юртларида мутахассислар тайёрлаш ва уларни ғоявий жиҳатдан тарбиялаш ҳали юксак даражага кўтарилган эмас. Олий ўқув юртларининг кўпгина ходимлари илмий иш билан шуғулланмаётирлар, турмуш талабларидан орқада қолмоқдалар.

Докладчи меҳнаткашларнинг сигналларига ўз вақтида қулоқ солмаганликлари, Андижон медицина институтида студентларни қабул қилиш қоидаларини бузиш ва пора олиш фактларига ўз вақтида барҳам бермаганликлари учун Андижон саноат область партия комитети ва шаҳар партия комитети адресига жиддий таъналар билдирди. Шунингдек, докладчи Фарғона ва Хоразм педагогика институтларининг ўқитувчилар состави ўртасида тарбиявий ишлар яхши йўлга қўйилмаганлиги учун Фарғона саноат ва Хоразм область партия комитетларини танқид қилди.

Область, шаҳар ва район партия комитетлари олий ўқув юртларида профессор-ўқитувчилар составини ва студентларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялаш ишига катта эътибор беришлари, коллективларда танқид ва камчиликларга нисбатан муросасизлик вазиятини вужудга келтиришлари лозим.

Кадрлар танлаш юзасидан олий ўқув юртлари, министрликларнинг раҳбарлари олдига катта талаблар қўймоқ керак.

Коммунистик жамият кишисини тарбиялаш ишида мактабнинг роли юксак ва фахрлидир.

Аммо кўп мактабларнинг иши ўсган талабларга жавоб бермаётир. Айрим фанлардан дарс бериш паст даражада эканлиги, бир синфда икки йил қолувчилар сонининг кўплиги асосий камчиликдир. Кўп мактабларда тегишли педагогика билимига эга бўлмаган ўқитувчиларнинг, шунингдек ўз аҳлоқи билан совет ўқитувчиси деган юксак номга муносиб бўлмаган кишиларнинг анчагина бўлиши натижасида бундай аҳвол рўй бермоқда.

Докладчи бир қатор муҳим фанлардан дарс берувчи ўқитувчиларни тайёрлаш ва ана шу ўқитувчилар билан мактабларни комплектлаш ҳақида яхши ғамхўрлик қилмаётганликлари учун маориф, олий ва ўрта махсус таълим министрликлари раҳбарларини танқид қилди.

Ёш авлодни ўқитиш ва тарбиялаш — ғоят муҳим ишдир. Айрим партия органлари халқ маорифи кадрларини танлаш ва тарбиялаш тўғрисида ғамхўрлик қилмай, мактабларнинг ишидаги жиддий камчиликларга бепарво қараб ва мактабларда сиёсий жиҳатдан қолоқ бўлган ва ўз билимини ошириш устида ишламаётган кишиларнинг бўлишига йўл қўйиб, бу билан қўпол хатога йўл қўймоқдалар.

Идеология ишини кенг йўлга қўйишда маданий-оқартув муассасалари муҳим роль ўйнайдилар. Ана шу муассасаларда 7 мингдан кўпроқ киши хизмат қилмоқда. Улар омма ўртасида катта тарбиявий ва оқартув ишлари олиб бормоқдалар. Шу билан бирга маданий-оқартув муассасаларининг фаолиятида ҳали жиддий нуқсонлар бор. Маданият министрлигининг маданий-оқартув муассасаларида ишлаётган ходимларнинг атиги 5,5 проценти олий маълумотли ва 2.2 проценти махсус олий маълумотли эканлигини нормал бир ҳол деб ҳисоблаш мумкинми? Фикр доираси кенг бўлиши талаб этилган клуб ва кутубхона ходимларидан 458 кишигина бошланғич ва етти йиллик маълумотга эгадир.

Маданият министрлиги, партия органлари кадрларни танлашга, уларнинг умумий ва махсус билим даражасини оширишга кўпроқ эътибор беришлари лозим.

Коммунистик партия совет адабиёти ва санъатини ривожлантиришга жуда катта эътибор бермоқда. Партия ва ҳукумат раҳбарларининг яқинда адабиёт ва санъат арбоблари билан бўлиб ўтган учрашуви буни яққол исбот этади.

Ўзбекистон ёзувчилари ва санъат арбоблари кейинги йилларда воқелигимизни ҳаққоний ва ёрқин акс эттирадиган, совет кишиларининг турли-туман маънавий эҳтиёжларини, коммунистик меҳнат романтикасини кўрсатиб берадиган янги асарларни яратдилар.

Аммо шундай бўлса ҳам, ижодкор ходимларнинг фаолиятида ҳали камчиликлар кўп. Адабиёт ва санъатнинг баъзи асарлари воқелигимизни юзаки акс эттирадилар, совет меҳнаткашининг, меҳнат аҳлининг бутун бойлиги ва гўзаллигини очиб бермайдилар. Яхши кинофильмлар кам чиқарилмоқда, мароқли спектакллар саҳнага кам қўйилмоқда. Адабиёт ва санъатнинг баъзи арбоблари янги асарлар яратиш ўрнига, эски асарларини бир неча бор қайта нашр этиш билан овора бўлмоқдалар.

Партия ташкилотлари ижодкор интеллигенциянинг ғоявий ўсиши тўғрисида доим ғамхўрлик қилишлари, ёзувчиларимиз, рассомларимиз, композиторларимизнинг, театр ходимларимизнинг ўз ижодида социалистик реализм методига, партиявийлик ва халқчиллик принципларига оғишмай риоя қилишларига, совет халқининг маънавий бойлигини оширишларига эришмоқлари лозим.

Докладчи аҳолига медицина хизмати кўрсатишнинг аҳволини анализ қилиб, шаҳарда ва қишлоқ жойларида медицина кадрларини жой-жойига тўғри қўймаётганлиги учун соғлиқни сақлаш министрлигининг раҳбарларини қаттиқ танқид қилди. Медицина институтларини битириб чиқаётган кишиларнинг кўпчилиги шаҳарларда ўрнашиб қолишига йўл қўймаслик керак.

IV.

Докладчи маъмурий ва савдо органларининг кадрлари билан ишлаш масалаларига катта эътибор берди.

Кейинги вақтларда савдо ташкилотларида мутахассислар сони ортди, кадрларни қайтадан тайёрлаш шохобчалари кенгайтирилди. Бу эса республика аҳолисига хизмат кўрсатишни яхшилашга ёрдам берди.

Аммо, савдо органлари кадрлари билан ишлаш ҳали ҳам энг қолоқ участка бўлиб қолаётир. Социалистик мулкнинг ўғирланишини, совет савдоси қоидаларининг бузилишини кўрсатадиган кўп фактлар борлигига ҳам сабаб шу.

Савдо министрлиги ва матлубот кооперацияси системасида катта талон-торожлар, растраталар, шунингдек совет савдоси қоидаларини бузишга тааллуқли кўп сонли фактлар очиб ташланди.

Бунинг учун, аввало, савдо министри ўртоқ Саримсоқов ва «Ўзбекбирлашув» правлениесининг раиси ўртоқ Супотницкий жавобгардир. Улар кадрларни танлаш ва тарбиялаш тўғрисида етарли даражада ғамхўрлик қилмаётирлар.

Савдо-сотиқ давлатнинг муҳим ишидир. Партия ва совет органлари ана шу муҳим иш билан кун сайин шуғулланишлари керак. Савдо ташкилотларига виждонсиз кишиларнинг суқулиб кириб олганлиги учун министрликлар ва бошқармаларнинг раҳбарлари, область партия комитетлари ва партия комитетлари шахсан жавобгар бўлишлари керак.

Ёш кадрларни, комсомолларни, хотин-қизларни савдо ишига кенг жалб этиш ва виждонсиз кишиларни ишдан ҳайдаб юбориш керак.

Кейинги вақтларда республикадаги маъмурий органлар жиноятга ва хусусан социалистик мулкнинг ўғирланишига ва порахўрликка қарши курашни кучайтирдилар. Маҳаллий саноат, Халқ хўжалиги кенгашининг баъзи корхоналарида, матлубот кооперацияси, колхоз ва совхозларда, соғлиқни сақлаш, социал-таъминот муассасаларида ва бошқа ташкилотларда узоқ вақт жойлашиб олган ўғрилар жиноий жавобгарликка тортилди.

Прокуратура, суд ва жамоат тартибини сақлаш органлари кадрларни танлаш ва тарбиялашда катта хато ва нуқсонларга йўл қўймаганларида эди, ўғирлик ва порахўрликка тааллуқли кўп фактларни анча илгари фош қилиб ташлаш мумкин бўлур эди. Маълумки, прокуратура ва тергов ходимларининг сафлари, Жамоат тартибини сақлаш министрлиги ва суд органлари, шу жумладан область ва республика ташкилотлари порахўрлик йўлига, жиноятчилар билан алоқа боғлаш йўлига ўтиб олган виждонсиз кишилар билан ифлосланган эди. Бу органларнинг айрим ходимлари, жумладан, Тошкент областининг собиқ прокурори Туполев давлат манфаатларига хиёнат қилганлар, кўп миқдорда пора олиш эвазига жиноятчиларнинг муттаҳамчиликдан иборат найрангларини яширганлар ва уларни жавобгарликка тортилишдан сақлаб келганлар.

(Давоми учинчи бетда).

РАҲБАР КАДРЛАРНИ ЛЕНИНЧА ТАРБИЯЛАЙЛИК

(Боши 1 ва 2- бетларда)

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети кадрлар билан ишлашда хатоларга йўл қўйганлиги учун, суиистеъмол ва порахўрлик билан шуғулланган айрим ходимларни фош қилиш юзасидан ўз вақтида чора кўрмаганлиги учун республика прокурори ўртоқ Ёқубовга қаттиқ жазо берди ва жамоат тартибини сақлаш министри ўртоқ Жалиловнинг эътиборини кадрларни танлаш ва тарбиялашдаги камчиликларга жалб этди ва бу органларни кадрлар билан мустаҳкамлаш чораларини кўрди.

Маъмурий органларнинг ходимларини сиёсий ва ғоявий жиҳатдан чиниқтириш, уларни қонунларнинг бузилишига муросасиз бўлиш руҳида, юксак маънавий поклик руҳида тарбиялаш — партия ташкилотларининг энг муҳим вазифасидир.

Маъмурий органларимизнинг, хўжалик раҳбарларимизнинг, партия ва совет ташкилотларимизнинг, барча раҳбар кадрларимизнинг, жиноятга қарши курашни кучайтириш юзасидан жавобгарлигини бундан буён ҳам ошириш зарур.

V.

Ўзбекистон партия ташкилотлари КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг қарорларини бажара бориб, қобилиятли ташкилотчиларни, билимнинг турли соҳалари мутахассисларини танлаш ҳисобига партия органлари раҳбар кадрларининг сифат составини мустаҳкамлаш ва яхшилаш соҳасида кўп иш қилдилар.

Эндиликда ҳамма жойда тажрибали инженерлар саноат область партия комитетларининг биринчи секретарлари бўлиб, ягона область партия комитетларида эса саноат ва қурилиш масалалари билан шуғулланувчи секретарлар бўлиб ишламоқдалар. Қишлоқ область партия комитетлари, шаҳар партия комитетлари ва шаҳар район партия комитетлари, ишлаб чиқариш бошқармалари партия комитетларининг секретарлари составида ҳам ижобий ўзгаришлар бўлди. Масалан, колхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармалари партия комитетлари секретарларининг 76.5 проценти олий маълумотли, қолганлари эса тугалланмаган олий ёки махсус ўрта маълумотли бўлиб, қишлоқ хўжалиги соҳасида катта тажрибага эга бўлган кишилардир.

Совет органлари аппарати мустаҳкамланмоқда. Министрлар, давлат комитетларининг раислари, бошқармаларнинг бошлиқлари, уларнинг ўринбосарлари ва коллегияларнинг аъзолари орасида турмушда ва ишлаб чиқаришда катта тажриба тўплаган йирик мутахассислар кўп.

Кўпгина ёш, билимдон ходимлар касаба союз ва комсомол ташкилотларига раҳбарлик қила бошладилар.

Халқ хўжалигига партия раҳбарлигининг қайта қурилганлиги партия ва совет ходимларини жой-жойига қараб тўғри ва яхши тақсимлаш учун кенг имкониятлар очиб берди.

Аммо шундай бўлса ҳам, баъзи область партия комитетлари КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг кўрсатмаларидан тегишли хулосаларни чиқариб олмадилар, янги тузилган партия комитетлари учун кадрлар танлашга жиддий қарамадилар, хўжаликнинг тегишли соҳаларини яхши биладиган кишиларни ишлаб чиқариш принципига мувофиқ қурилган партия комитетларининг раҳбарлигига қўйиш тўғрисида ғамхўрлик қилмадилар.

Масалан, Самарқанд ва Нукус шаҳар партия комитетлари секретарлари, Мўйноқ ва Жиззах саноат-ишлаб чиқариш партия комитетлари секретарлари ва секретарь ўринбосарлари орасида саноат ишлаб чиқариши соҳасида ишлаган биронта ҳам мутахассис йўқ. Сурхондарё областидаги қишлоқ партия комитетларининг 188 масъул ходимидан атиги 22 киши қишлоқ хўжалиги мутахассисидир. Самарқанд қишлоқ партия ташкилотида қайта қуришдан кейин партия ходимлари ўртасида мутахассислар сони камайиб кетди. Бухоро областидаги Навоий, Сурхондарё областидаги Ғузор, Қорақалпоғистон АССРдаги Кегайли ишлаб чиқариш бошқармалари партия комитетлари аппаратида умуман қишлоқ хўжалиги мутахассислари йўқ. Аҳвол шундай экан, ишлаб чиқаришга малакали раҳбарлик қилиш мумкинми?

Партия ташкилотчи-инспекторлари қишлоқ хўжалигига партия раҳбарлигини яхшилашда муҳим роль ўйнашлари керак. Партия ишини ва хўжаликни яхши биладиган серғайрат, тажрибали коммунистлар ана шу лавозимларга қўйилган партия комитетларида партия ташкилотчи-инспекторлари бошланғич партия ташкилотларининг ишини яхшилашга, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга ижобий таъсир кўрсатмоқдалар.

Аммо Хоразм, Сурхондарё, Бухоро ва Андижон область партия комитетлари тажрибаси оз коммунистларни инспектор қилиб тасдиқлаганлар. Ана шу область партия комитетларининг ходимлари партия органларини ишлаб чиқариш принципига қараб қайта қуришнинг маъносини тўла тушуниб олмаган бўлсалар керак. Нуқсонларни тузатиш, партия аппаратини партия ишида тажрибаси бўлган ходимлар билан, хўжаликнинг кўзини яхши биладиган моҳир ташкилотчилар билан мустаҳкамлаш лозим.

Партия бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлик қобилиятини оширишни доим талаб қилмоқда. Ахир бошланғич партия ташкилотлари коммунистларга, меҳнаткашларга, ишлаб чиқаришга ҳаммадан кўра яқин турадилар-ку. Кўпгина жуда муҳим масалалар шу ерда ҳал этилади. Партия органлари партия ташкилотининг етакчилари — партия ташкилотларининг секретарлари тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилишлари, уларнинг сифат состави систематик равишда яхшиланишига, хўжаликнинг шу соҳасини яхши биладиган, омма ўртасида ташкилотчилик ва сиёсий иш олиб бораладиган коммунистлар ҳисобига мустаҳкамланиб боришига эришишлари керак.

Бошланғич партия ташкилотларининг 8085 секретаридан 5507 киши ёки 68 проценти биринчи марта сайланганлигини ва улардан кўпи тегишли тажрибага эга бўлмаганлигини эътиборга олиб, уларнинг систематик равишда ўқишини йўлга қўйиш, уларга доим йўл-йўриқ кўрсатиш, ишда амалий ёрдам бериш зарур.

Сайлаб қўйиладиган органларнинг кадрларини вақт-вақти билан янгилаб туриш — партия ҳаётининг қонунидир. Кекса ва ёш кадрлардан моҳирлик билан фойдаланиш, кекса ходимларнинг тажрибаларидан фойдаланиш ва айни вақтда ёш кадрларга кенг йўл очиб бериш зарур.

Ҳар бир область, шаҳар партия комитети, ҳар бир партия комитети хусусан халқ хўжалиги мутахассислари орасидан резервларга, активга эга бўлиши, активларни амалий ишда ўрганиши лозим, токи навбатдаги сайловларда энг яхши активларни партия комитетлари составига раҳбарлик ишига бехато тавсия этиш мумкин бўлсин.

Энг истеъдодли актив хотин-қизларни, хусусан маҳаллий миллат хотин-қизларини раҳбарлик лавозимларига кўтариш — кадрлар билан ишлашнинг муҳим соҳасидир. Аммо баъзи жойларда бу талабга етарли эътибор берилмаётир. Масалан, Андижон қишлоқ ва саноат область партия комитетлари ва область ижроия комитетларининг раҳбарлари ҳамда бўлим мудирлари орасида битта ҳам хотин-қиз йўқ. Бухоро областида ва бошқа баъзи областларда раҳбарлик ишларида хотин-қизлар сони кескин суратда камайиб кетди. Бригада бошлиқлари ва ферма мудирлари орасида хотин-қизлар кам. Хотин-қиз кадрларни танлаш, тарбиялаш ва пастдан юқори кўтариш умумпартия, умумдавлат иши эканлигини яхши англаб олиш керак.

Ўзбекистон комсомоли сафларида 740 минг йигит ва қиз бор. Комсомол — раҳбар кадрлар составини ёш, навқирон кучлар билан тўлдира боришнинг мустаҳкам резервидир. Комсомол — катта кучдир, Ўзбекистон партия ташкилотининг жанговар ёрдамчиси ва резервидир. Партия ташкилотлари комсомол кадрларини зўр эътибор билан танлаб олишлари, уларни кунт билан тарбиялашлари ва ўқитишлари керак.

Касаба союз ташкилотларини кадрлар билан мустаҳкамлаш тадбирлари кўрилди. Ишлаб чиқариш илғорлари, саноат ва қишлоқ хўжалиги мутахассислари, хотин-қизлар ва ёшлар орасидан кўпгина ташаббускор ходимлар касаба союзларининг раҳбарлигига кўтарилди. Партия ташкилотлари касаба союз ташкилотларининг ишларини кун сайин яхшилашлари, касаба союз кадрларини танлаш тўғрисида доим ғамхўрлик қилишлари лозим.

Партия ташкилотларининг кадрлар ўртасида олиб борадиган ишларида катта хатоларга йўл қўйилганлигини айтиб ўтган эдик. Бу хато шундан иборат бўлдики, кадрларни сиёсий ва ишчанлик қобилиятларига қараб танлашнинг ленинча принциплари бузилди. Кишилар раҳбарлик лавозимларига кўпинча ошна-оғайнигарчилик ва шахсий садоқатга қараб кўтарилган. Бунинг натижасида шуҳратпарастлар ва фисқи-фасодчилар, сиёсий ва ахлоқий жиҳатдан турғунсиз унсурлар раҳбарликка суқулиб кириб олган эдилар. Ишни барбод этган, ишончни оқламаган, ўз обрўсини тўкиб қўйган ходимлар кўпинча танқид қилинмади, узоқ вақт раҳбарлик лавозимларида сақлаб келинди, бир жойдан иккинчи жойга кўчирилди. Баъзи раҳбарлар контролсиз қолганликларидан фойдаланиб, топширилган иш учун жавобгарликни сезмай қўйдилар, партия ходимига хос камтарликни қўлдан бой бердилар, шахсий бойиш йўлига ўта бошладилар, баъзилари эса ўлпон йиғиш ва порахўрлик билан шуғулландилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика партия ташкилотлари кейинги вақтларда ана шу хатоларни тузатиш, кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашда ленинча принципларни тамомила тиклаш, партия, давлат, хўжалик аппаратини номуносиб кишилардан тозалаш соҳасида кўп иш қилдилар ва қилмоқдалар. Сурхондарё, Хоразм, Фарғона, Бухоро ва Тошкент область партия комитетларининг раҳбарлиги, республикадаги кўп министрликлар ва бошқармаларнинг раҳбарлиги мустаҳкамланди. Шаҳар ва район партия комитетларининг ишни барбод этган ва ўз обрўларини тўкиб қўйган бир қанча секретарлари ишдан олинди, маиший жиҳатдан бузилган баъзи секретарлар эса партия сафидан ўчирилди. Бу — муҳим ва жуда зарур тадбир эди. Барча партия ташкилотлари бу тадбирни маъқулладилар ва қўллаб-қувватладилар.

Баъзи бировлар партия ташкилотларини тозалаш, соғломлаштириш соҳасидаги ана шу тадбирни кадрларни ёппасига жазолаш, деб ҳисобладилар. Баъзи ходимлар, асосан, шуҳратпарастликка муккасидан кетган ва ишни барбод этганликлари учун юқори лавозимлардан бўшатилган ходимлар раҳбарлик лавозими умрбод пешонамизга битиб қўйилган деб ўйлайдилар. Бундай кишилар бизни жиноят, ўғирлик, порахўрлик устида қўлга туширмаган эканлар, ишлаб турган жойимиздан нега бўшатиб юбордилар, хўш ишдан бўшатган эканлар, нима учун бошқа янги раҳбарлик вазифасига тайинламайдилар, дейдилар. Бу кишилар сиёсий жиҳатдан етук эмасликларини яна бир марта кўрсатиб қўймоқдалар. Раҳбар киши ўзининг шахсий ҳатти-ҳаракати учун мутлақо жавобгар бўлибгина қолмай, балки ўзига топширилган участкадаги ишнинг аҳволи учун ҳам жавобгардир. У ёки бу ходим тўғрисидаги масалани қараб чиққанда бу масалага зўр эътибор билан қараш керак ва муттаҳамлар ҳамда туҳматчиларнинг соф виждонли ходимлар обрўсини тўкишига баҳона ва имконият бермаслик лозим.

Аммо биз кадрлар билан ишлаш соҳасидаги хатоларга узил-кесил чек қўйдик, деб ўйлаш нотўғри бўлур эди. Иш манфаатларини кўзлаб, бундай хато ва камчиликларни фош қила бериш керак, чунки бу хато ва камчиликларнинг кўпи ҳали тўла бартараф қилинган эмас.

КПСС Марказий Комитети ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети кейинги вақтларда Самарқанд область партия комитетида кадрлар билан ишлаш, масалаларини бир неча марта муҳокама қилдилар, область партия комитетининг бюросини ва унинг секретарларини жиддий танқид қилдилар. Бунга сабаб нима эди? Маълумки, областда бир вақтлар пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлашда кўзбўямачилик, ошириб ёзиш, айрим партия, совет ва хўжалик ходимларининг суиистеъмол қилиши, шахсий уй-жой қуриб олиш, колхозларнинг жамоат маблағларини ва давлат мулкини ўғирлаш каби ярамас ҳоллар кенг тарқалган эди.

Область партия комитети ўз қарорларида ана шундай фактлар борлигини расман эътироф этди, партия ташкилотларини камчиликларга қарши кураш олиб боришга даъват қилди. Лекин бундай ярамас ҳолларнинг кўпига принципиал, кескин баҳо бермади, ўз хатоларини партиявий нуқтаи назардан туриб очиб ташламади ва танқид қилмади, ўзининг амалий фаолиятида ярамас ҳолларга қарши чинакам, принципиал кураш олиб бориш намунасини кўрсатмади. Область партия комитети ишни барбод этган кўп ходимларнинг камчиликларини хас-пўшлаб келди, уларнинг танқид қилинишига йўл қўймади, уларни бошқа ташкилотларнинг раҳбарлик лавозимларига кўчириб келди.

Область партия комитети Иштихон район партия комитетининг собиқ секретарлари Нишонов ва Воҳидов, Жомбой район партия комитетининг собиқ секретари Хўжаев ва бошқа баъзи секретарлар давлатни алдаб, ошириб ёзишга йўл қўйганликлари, танқидни бўққанликлари, маъмуриятчилик қилганликлари, қишлоқ хўжалик артели уставини бузувчиларга ҳомийлик қилганликлари ва жиноятчиларни ўз паноҳларига олганликлари тўғрисида аниқ маълумотларга эга эди. Аммо область партия комитети бундай ярамас ҳолларга аслида эътибор бермади, қуйидан қилинган танқидларга бепарво қаради. Ишни барбод этган ана шу раҳбарлар область партия комитетининг ташаббуси билан эмас, балки Марказий Комитетнинг қарори билан лавозимларидан бўшатилди ва партиявий жавобгарликка тортилди.

Область партия комитети айрим колхоз раҳбарларининг жуда катта суиистеъмоллари тўғрисидаги сигналларга эътибор бермади, баъзи раисларни ўзгартириб бўлмайдиган илғор раҳбарлар деб ҳисоблаб, уларга нисбатан либераларча муносабатда бўлди, уларни жавобгарликка тортишдан сақлаб қолди.

Самарқанд қишлоқ область партия комитети бюроси яқинда ўз мажлисида ана шу масалаларни қараб чиқди, кадрлар билан ишлашда тутган йўли чуқур хато эканлигини тан олди, хатоларни тузатиш учун бир қанча чоралар кўрди ва кўрган чораларини область партия комитетининг пленумига маълум қилди.

Дуруст, Самарқанд область партия комитети бюроси ўз хатолари тўғрисида қилинган танқидни биринчи марта тан олаётгани йўқ, амалий ишида эса бундай хатоларга яна йўл қўйиб келмоқда.

Шу сабабли Марказий Комитетнинг пленуми ҳозир область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Маҳмудовдан, иккинчи секретари ўртоқ Виноградовдан ўз хатоларингизни тўла-тўкис тушуниб олдингизми, деб сўрашга ва нуқсонларни тузатиш ва бундай хатоларга келгусида йўл қўймаслик учун қандай чоралар кўрганлигингиз тўғрисида Марказий Комитет Пленумига ахборот берингиз деб талаб қилишга ҳақлидир.

Бухоро областида кадрлар билан ишлаш масалаларига хусусан Қоракўл районидаги «Октябрь» колхозининг собиқ раиси Қурбоновнинг маълум иши муносабати билан алоҳида тўхталиб ўтиш керак. Жамоат бойлигини талон-торож қилган бу аблаҳ қамоққа олинди ва шубҳасиз қилмишига яраша жазоланади. Аммо бизнинг давримизда Қурбонов каби айниб бузилган шахслар қандай қилиб бош кўтариб қолди? Афсуски, бундай шахслар Бухоро областида битта-иккита эмас. Ғиждувон ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Зарафшон» колхозида, Бухоро ишлаб чиқариш бошқармаси даги Карл Маркс номли, Вобкент ишлаб чиқариш бошқармасидаги Ленин номли, Қоракўл ишлаб чиқариш бошқармасидаги Киров номли колхозларда, шунингдек областдаги бошқа ташкилотларда жуда катта суиистеъмоллар фош қилинди.

Сиёсий беғамлик ва бепарволик ҳукм сурган вазиятдагина бундай ҳоллар кенг тарқала олди. Область ва собиқ район партия комитетлари кадрларга нисбатан юксак талабчанлик, уларнинг фаолиятини систематик равишда текшириб туриш ва танқидий баҳо бериш ўрнига, айрим ходимларни кўкларга кўтариб мақтаганлар, баъзи раҳбарларнинг талтайиб кетишига йўл қўйганлар, уларни танқиддан сақлаганлар, уларнинг нуқсонларини ўз вақтида тузатмаганлар ва бу билан уларнинг айниб бузилишларига сабаб бўлганлар. Область хўжалик вазифаларини доим бажармай келганлиги учун мақтанишга арзигудек ҳеч нарса йўқ эди-ку.

Областдаги ишнинг шундай аҳволга тушиб қолганлиги учун, аввало, область партия комитетининг собиқ биринчи секретари ўртоқ Ризаев жавобгардир. У, раҳбар ходим сифатида ишлашга лаёқатсиз эканлигини кўрсатди ва ҳозирги вақтда уни Қўқон шаҳар партия комитети секретари вазифасидан бўшатиб жуда тўғри иш қилдилар. Область партия комитетининг собиқ иккинчи секретари ўртоқ Белоусов ва обком бюросининг бошқа аъзолари, шунингдек обкомнинг ҳозирги биринчи секретари ўртоқ Матчонов ҳам бундай аҳвол учун жавобгардир.

Ўртоқ Матчонов у ерда ишлай бошлаганидаёқ область партия комитетига Қурбонов ҳақида, шунингдек бошқа район ҳамда колхоз раҳбарларининг суиистеъмол қилганликлари ҳақида бир неча марта сигналлар тушди. Область партия комитети хўжа кўрсинга комиссиялар тузди ва бу комиссиялар айрим нарсаларни аниқлади, бироқ ўтакетган даражада принципсизлик қилинди, камчиликларни очиб ташлаш ўрнига, илгаригидек уни хас-пўшлаш йўли амалда давом эттирилди.

Шунингдек, докладчи кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишдаги хатолари учун Тошкент область партия комитетини танқид қилди. Аммо, Тошкент қишлоқ область партия комитети кадрларни танлаш ва тарбиялаш масалаларига ҳамиша принципиал позицияда туриб, қарамоқда деб бўлмайди. Масалан, Кимни район ижроия комитетининг раиси қилиб кўтариш каби факт буни исбот қилади. Ким Юқори Чирчиқ район партия комитетининг биринчи секретари бўлиб ишлаганида ошириб ёзишга, ўғирлик, порахўрликка йўл қўйган кишиларни ўз паноҳига олган эди. Область партия комитети раҳбар бўлиб ишлаш учун маънавий ҳуқуқдан маҳрум бўлиб қолган бундай кишилардан халос бўлиш ўрнига, районларни бирлаштириш вақтида Кимни шундай катта лавозимга тавсия этган.

Область партия комитети колхоз ишини барбод этган раисларга нисбатан муросачилик ва принципсизлик билан муносабатда бўлаётганлигини кўрсатувчи фактлар бор. Масалан, Ленин номли колхознинг собиқ раиси Назаровнинг ишини қараб чиқиш вақтида худди шундай йўл тутилди.

Шунингдек, докладчи бир қатор министрликлар, ведомстволар, бошқармалар, Ўзбекистон Касаба союзлари советида кадрлар билан ишлаш бўш эканлигини қаттиқ танқид қилди.

КПСС XXII съезди ва партия Программасининг талабларига мувофиқ кадрлар билан ишлашни кескин суратда яхшилашга кунт билан эришиш, кадрларни танлаш ва тарбиялашда ленинча принципларнинг бузилишига тамомила хотима бериш лозим.

VI.

Партия ва давлат аппаратининг ҳамма звеноларидаги раҳбар кадрларни тарбиялаш, ғоявий жиҳатдан чиниқтириш — барча партия ташкилотлари доимо эътибор бериб туриши ва алоҳида ғамхўрлик қилишини талаб этувчи мураккаб ишдир. Ҳозирги кунларда ҳар бир раҳбар аввало кишиларни уюштирувчи ва тарбияловчи бўлиши, чуқур ва ҳар тарафлама билимга, кенг сиёсий ва маданий савияга эга бўлган киши бўлиши керак.

КПСС Марказий Комитети, шахсан ўртоқ Н. С. Хрушчев кадрларнинг ғоявий жиҳатдан ўсиши ва чиниқиши ҳақида муттасил ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Партия XX, XXI ва XXII съездларининг, КПСС Марказий Комитети Пленумларининг қарорлари, Никита Сергеевич Хрушчевнинг докладлари ва нутқлари ана шу ғамхўрлик туйғуси билан суғорилгандир. Бу ғамхўрлик Тошкент ва Горький шаҳар партия ташкилотларида раҳбар кадрлар билан олиб борилаётган ғоявий-тарбиявий иш тўғрисида КПСС Марказий Комитети яқинда қабул қилган қарорларда ёрқин ифодасини топди.

Ўзбекистон партия ташкилоти партия съездларининг қарорларига ва КПСС Марказий Комитетининг кўрсатмаларига амал қилиб, кейинги йилларда кадрларни ғоявий тарбиялаш, уларга хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарлик қилишнинг тўғри методлари ва услубини ўргатиш масалаларига эътиборни кучайтирди.

XXII съезддан кейин ўтган давр ичида республикада сиёсий маориф шохобчалари қарийб икки баравар кенгайди. Корхоналарда, қурилишларда, колхоз ва совхозларда назарий семинарлар, илғор тажриба мактаблари сонининг ўсганлиги айниқса характерлидир.

Тошкент саноат область партия комитети кадрларнинг иқтисодий ўқишини ташкил қилишга кўп эътибор бермоқда. Область партия комитети ҳузурида раҳбар кадрлар учун иккита доимий семинар ишлаб турибди.

Кўпгина кадрларимиз олий партия мактабларида, сиртқи ва кечки олий ва ўрта махсус ўқув юртларида ўқимоқдалар. Шу нарсани мамнуният билан қайд қилиш керакки, бизда омманинг меҳнат ғайрати ва сиёсий активлигини ошира оладиган, ташаббускор, қобилиятли ташкилотчилар кўпайиб бормоқда. Ҳар бир янгилик хусусида юқоридан кўрсатма келишини кутиб ўтирадиган ходимлар камайиб бормоқда. Ажойиб ташкилотчи ва тарбиячи бўлган, катта ишлаб чиқариш муваффақиятларига эришаётган кўпгина партия комитетлари, корхоналар, колхоз ва совхозлар раҳбарларининг номларини келтириб ўтиш мумкин.

Масалан, Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармаси партия комитетининг секретари М. Камоловни олиб кўрайлик. У ёш, саводли, ғайратли партиявий раҳбардир. Ўртоқ Камолов район партия комитетининг секретари бўлган Чиноз райони ўтган йили оғир шароитларга қарамасдан пахта тайёрлаш планини ортиғи билан бажарди ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ривожлантиришда жиддий муваффақиятларга эришди. Ҳозир у бошқарма партия комитетининг секретари бўлиб ишлаб, активга, бошланғич партия ташкилотларига таянмоқда. Шу бошқарма меҳнаткашлари устьлабинскликларнинг ватанпарварлик ташаббусини республикада биринчи бўлиб қўллаб-қувватлаб, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш юзасидан оширилган социалистик мажбурият қабул қилганликлари бежиз эмас. Янгийўлликлар ташаббусини КПСС Марказий Комитети маъқуллади.

Янгийўлликлар ўз мажбуриятларини амалий ишлар билан мустаҳкамламоқдалар. Улар экиш ишларини яхши ўтказдилар, ҳамма майдонларда экинларни текис ундириб олдилар, ҳамма жойда экинларни ишлашни авж олдириб юбордилар, бу жойларда мисли кўрилмаган ва экинларга катта зарар етказган дўл уриш оқибатларини зўр шижоат билан тугатмоқдалар. Чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш муваффақиятли олиб борилмоқда.

Оққўрғон ишлаб чиқариш бошқармасининг партия комитети, унинг секретари ўртоқ Тоиров яхши ишламоқда. Бошқа айрим партия комитетлари ҳам кўпгина қимматли тажриба орттирдилар.

Шу билан бирга раҳбар кадрларни ғоявий-сиёсий тарбиялаш соҳасида ҳали катта камчиликлар мавжуд. Коммунизм ғоялари раҳбар ходимнинг шахсий эътиқоди бўлиб қолмаган бўлса, уни йўлдан оздириш осон, у қийинчиликларга бардош бера олмайди, унинг сўзи билан иши бир бўлмайди. Андижон область партия комитетининг айрим раҳбар ходимларида худди шундай ҳол рўй берди. Область партия комитетининг собиқ биринчи секретари ўртоқ Ашуров, бюро аъзолари Омонов ва Авагумов ўртоқлар шахсий мулкчилик майлига берилиб, уй қуриш билан овора бўлиб, ишда ўткирлик ва принципиалликни йўқотиб қўйдилар, ходимларга талабчанликни сусайтирдилар, коммунистлар, меҳнаткашларнинг сигналлари ва танқидларига эътибор бермадилар, партия ва давлат интизомини бузувчиларга муросасозлик билан қарадилар. Буларнинг ҳаммаси шунга олиб келдики, областдаги бир қанча участкаларда ишнинг аҳволи ёмонлаша бошлади.

Шуни айтиш керакки, Андижон қишлоқ область партия комитетининг янги состави тегишли принципиаллик қилмади, раҳбарлик лавозимида қолишга маънавий ҳуқуқи бўлмаган айрим ходимларни сақлаб қолишга уринди.

Докладчи кадрларни ғоявий тарбиялаш савияси пастлиги, эскилик сарқитларига, хусусий мулкчилик мэйлларига қарши кураш бўш олиб борилаётганлиги, айрим ходимлар хотин-қизларга нисбатан бой-феодалларча муносабатда бўлаётганликлари ва диний эътиқодларга риоя қилаётганликлари кўринаётганлиги учун Самарқанд қишлоқ, Бухоро область партия комитетларини, Урганч шаҳар партия комитетини, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг партия ташкилотини қаттиқ танқид қилди.

Кадрларни ғоявий жиҳатдан чиниқтириш марксча-ленинча таълимотни шунчаки ёдлаб олишни эмас, балки чуқур ўзлаштириб ва уқиб олишни, бу таълимотни практикада ижодий татбиқ қилиш маҳоратини, ҳар қандай масалани ҳал қилишга принципиал партиявий позициядан туриб ёндошишни тақозо қилади.

Баъзи партия комитетлари, жумладан, Самарқанд қишлоқ область партия комитети раҳбар ходимларнинг марксча-ленинча ўқишини, коммунистларнинг сиёсий билим олишини контроль қилмаётирлар ва текшириб кўрмаётирлар.

Ўз сиёсий ва умумий маданий савиясини кенгайтириш — ҳар бир раҳбар ходимнинг бевосита бурчи, ҳар бир коммунистнинг Уставда белгиланган вазифасидир, бинобарин, бирор партия комитети ва бошланғич партия ташкилоти КПСС Уставининг ана шу жуда муҳим талабининг бажарилиши устидан контроль қилишни эътибордан четда қолдирмаслиги керак.

Сиёсий маориф системасида ўқув йили тугалланди. Кадрлар, барча коммунистлар ўқишининг аҳволини чуқур анализ қилиш ҳамда янги ўқув йилига тайёргарлик юзасидан конкрет тадбирлар белгилаш зарур.

Барча раҳбар ходимларнинг омма орасида кундалик тарбиявий ишларни олиб боришига, меҳнаткашлар ўртасида сиёсий докладлар ва суҳбатларни мунтазам ўтказиб туришига эришиш учун қунт билан иш олиб бориш зарур. Бу ишни раҳбарларнинг ўзларини тарбиялашнинг энг яхши мактаби деб билиш керак.

Лекин бизда республика, область, шаҳар ва район ташкилотларида кўпгина шундай раҳбар ходимлар борки, улар коллективларда тарбия ишини олиб бормаётирлар, меҳнаткашлар учун сиёсий докладлар қилиб туриш уларнинг доимий одати бўлиб қолгани йўқ.

Бу йил министрлардан Саримсоқов, Маъзумов ўртоқлар, министр ўринбосарларидан Федоренко, Сеитниёзов, Красильников ва бошқа ўртоқлар аҳоли ўртасида сиёсий докладларни жуда кам ўқидилар ёки мутлақо доклад қилмадилар.

Самарқанд область ташкилотларининг айрим раҳбарлари йиллар давомида меҳнаткашлар учун бирор лекция ва сиёсий доклад қилмаётирлар.

Меҳнаткашларни ғоявий жиҳатдан тарбиялашдан, улар учун сиёсий докладлар қилиш ва суҳбатлар ўтказишдан бўйин товлаётган киши партиянинг тўла қимматли жангчиси бўла олмайди.

Партия ва ҳукумат раҳбарларининг адабиёт ва санъат арбоблари билан учрашувларининг якунлари бизларнинг ҳар биримизнинг зиммамизга ҳаётимиздаги айрим воқеалар устида чуқурроқ мулоҳаза юритиш, бутун идеология ишини кескин яхшилаш зарурлигини, буржуазия идеологиясига қарши, кишилар онгидаги ўтмиш сарқитларига қарши кескин кураш олиб бориш зарурлигини ҳар тарафлама англаб олиш, идеология фаолиятининг ҳамма воситалари ва қуролларини ўткирлаштиришнинг нақадар зарурлигини тушуниб олиш вазифасини юклайди.

Кадрларни тўғри тарбиялашда бошланғич партия ташкилотларининг роли жуда каттадир. Кадрларни тарбиялаш учун уларнинг масъулиятини кескин ошириш, раҳбарнинг обрўсини туширишдан қўрқиб, унинг хатолари ҳақида лом-мим демаслик ҳолларига кескин барҳам бериш зарур.

Айрим раҳбарлар ҳали ҳам ишонтириш методи ўрнига кўпол маъмуриятчиликка йўл қўяётганликлари, аҳолининг эҳтиёжлари ва талабларини қондириш ҳақида ғамхўрлик қилмаётганликлари, шикоятлар, танқидий мулоҳазалар ва таклифларга назар-писанд қилмай қараётганликлари, ўзи раҳбар бўлган идора ходимлари билан шахсий учрашувлардан ва уларга мурожаат қилмоқчи бўлган гражданларни қабул қилишдан бўйин товлаётганликлари, кибрланишга, тош юракли бўлишга, меҳнаткашларга нисбатан қўполлик қилишга йўл қўяётганлиги сингари фактларга кўпгина партия ташкилотлари бепарво қараб келмоқдалар.

Шу йил март ойида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Президиуми бир қанча ташкилотларда ва муассасаларда хат ва аризаларни кўриб чиқиш ва гражданларни қабул қилиш ҳақидаги масалани текшириб кўрди ва муҳокама қилди. Самарқанд қишлоқ ва Бухоро область партия комитетларида, Автомобиль ва тош йўллар министрлигида ҳамда бошқа совет ва партия органлари ишидаги кўнгилсиз манзара очиб ташланди. Партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари омманинг талабларига, меҳнаткашларнинг аризалари ва шикоятларига бюрократларча қараётган раҳбарларнинг масъулиятини оширишлари керак.

Мансабпарастлик, хушомадгўйлик, лаганбардорлик сингари ўтмишнинг жирканч сарқитларига ҳам қарши кураш олиб бориш лозим.

Танқид ва ўз-ўзини танқид кадрларни тарбиялаш ва чиниқтиришнинг энг зўр воситасидир. Ходимлар тўғри ишлашлари, ўз шаънларига айтилган танқидни партия аъзосига муносиб тарзда қабул қилишлари, зарур хулосалар чиқариб олиб, камчиликларни тузатишлари, қуйидан бўладиган танқиднинг кучайишига ҳар тарафлама ёрдам беришлари зарур.

Кадрларни, айниқса раҳбар ходимларни ғоявий жиҳатдан чиниқтириш, уларни танлаш ва жой-жойига қўйиш соҳасидаги бутун ишимиз интернационализм руҳи билан чуқур суғорилган бўлиши керак. Барча миллат вакилларига бир хил муносабатда бўлиш ҳақидаги Ленин кўрсатмасига қатъий риоя қилиш зарур У ёки бу ходимнинг фазилатлари ва камчиликларига баҳо беришда унинг маънавий қиёфаси, ишчанлик хусусиятлари, ишга муносабати, партия ва халқ манфаатларига садоқат билан хизмат қилиши бирдан-бир мезон бўлиши лозим.

Халқлар дўстлиги ва биродарлигини ҳар тарафлама мустаҳкамлаш, ҳамма миллатларга эътибор ва ҳурмат билан қараш, уларнинг миллий хусусиятлари ва талабларини ҳисобга олиш, миллатчиликнинг, миллий маҳдудлик ва маҳаллийчиликнинг энг кичик кўринишларини ҳам таг-томири билан йўқотиш — бизнинг муқаддас бурчимиздир.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми яқинлашиб қолди. Бу Пленум партия идеология ишининг ҳозирги босқичдаги вазифаларини муҳокама қилади ва партия Программаси талаблари нуқтаи назаридан меҳнаткашларнинг коммунистик тарбиясини кучайтириш тадбирларини белгилаб беради.

Коммунистик қурилишнинг гигант вазифалари бутун идеология фаолиятини ҳар тарафлама яхшилашни талаб қилади. Ҳамма звенолардаги кадрларни юксак коммунистик ғоявийлик, ҳалоллик, ростгўйлик, партиявий принципиаллик руҳида тарбиялаш — қисқа муддатлик кампания эмас, балки партия ташкилотларининг доимий вазифасидир.

Сўнгра докладчи партия ташкилотларининг халқ хўжалигига ва маданиятга раҳбарлик қилиш соҳасидаги иш услуби ва методларини яхшилаш масалаларига тўхталиб ўтди.

Кўпгина партия органлари ўз ишларини КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг юксак талаблари асосида қайта қуришда ҳамон сусткашликка йўл қўйиб келмоқдалар, хўжаликка эскириб қолган методлар билан раҳбарлик қилмоқдалар.

Шуни назарда тутиш керакки, партия органларининг ишидаги янги формаларни ишлаб чиқиш процесси мураккаб ва ғоят кўп қиррали процессдир. Бу процесс ҳозирги замон шароитида яроқсиз бўлган ва кўп вақтлардан бери жуда мустаҳкам ўрнашиб қолган бир қанча малака ва методларнинг бартараф қилиниши билан боғлиқдир. Ҳозиргача орттирилган тажрибанинг ҳамма энг яхши ва қимматли томонларидан фойдаланиш кераклиги ўз-ўзидан маълумдир.

Кўпгина область, шаҳар партия комитетларининг ва партия комитетларининг ишидаги жиддий камчиликлар шундан иборатки, улар жонли ташкилотчилик иши ўрнига, йиғилиш ва мажлисбозлик билан шуғулланадилар. Партия комитетлари кўпдан-кўп қарорлар қабул қилмоқдалар, юзаки ва самарасиз текширишлар ўтказмоқдалар, хўжалик раҳбарларининг вазифаларини адо этмоқдалар ва бу билан уларнинг ташаббусини бўғиб қўймоқдалар. Бир қанча партия комитетлари бошланғич партия ташкилотларига аввалгидек суст таянмоқдалар, уларга кам ёрдам бермоқдалар, мутахассисларнинг роли ва жавобгарлигини ошириш тўғрисида тегишинча ғамхўрлик қилмаётирлар, партия ва ҳукуматнинг директиваларини ижро этилиши устидан контролни суст амалга оширмоқдалар. Докладчи Андижон область қишлоқ ва Сурхондарё область партия комитетларини, Ленинград ва Шаҳрисабз, Булунғур, Чимбой, Шовот ишлаб чиқариш бошқармаларининг партия комитетларини, шунингдек бир қанча министрлик ва бошқармаларнинг партия комитетларини ана шундай хатоларга йўл қўйганликлари учун қаттиқ танқид қилди.

Партия органлари партия ва комсомол ташкилотларининг жанговарлик қобилиятини кун сайин оширишлари, коммунистлар ва комсомолларни жой-жойига тўғри қўйишлари ва уларнинг етакчилик қилишларини таъмин этмоқлари керак.

Ҳар бир катта ва кичик раҳбарнинг ленинча иш услубини эгаллаб олишига муваффақ бўлиш тўғрисида жон куйдириш партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотларининг бурчидир.

В. А. Карлов докладининг охирида бундай деди:

— Ўзбекистон партия ташкилотлари ва барча меҳнаткашлари олдида етти йилликнинг бешинчи йилида ғоят катта вазифалар турибди. Саноат корхоналари ўтган йилдагига қараганда қарийб 100 миллион сўмлик кўп маҳсулот ишлаб чиқаришлари, меҳнат унумдорлигини 4,1 процент оширишлари керак.

Қишлоқ хўжалик ходимлари Ватанга 3 миллион 566 минг тонна пахта беришлари зарур. Республика бу қадар кўп пахтани ҳали ҳеч қачон етиштириб бермаган эди.

Қатъий ишонч билдириб айтишга рухсат этгайсизки, республика партия ташкилоти кадрлар билан ишлашни кескин яхшилаб, иш услуби ва методларини такомиллаштириб, ана шу катта ва мураккаб вазифаларни ҳал этишга коммунистларни, комсомолларни ва барча меҳнаткашларни сафарбар этади. Социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш билан Ватанни, барча совет кишиларини қувонтирайлик, мамлакатимизда коммунистик қурилиш ишига муносиб ҳисса қўшайлик. (Қарсаклар).

МЕҲНАТ ЗАФАРЛАРИ

Навоий ишлаб чиқариш бошқармасининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари давлатга жун сотиш ярим йиллик планини 102 процент, гўшт сотиш ярим йиллик планини 115 процент, пилла сотиш йиллик планини 113 процент, қоракўл тери сотиш йиллик планини 123 процент, тухум сотиш йиллик планини 103 процент бажарганликлари ҳақида рапорт бердилар.

* * *

«Узсантехгазмонтаж» тресті Самарқанд монтаж бошқармасининг коллективи қурилиш-монтаж ишларининг беш ойлик топшириғини муддатидан олдин бажарди. Беш ой ичида пландан ташқари Самарқанд областида бир минг квартирага ва Бухоро областида бир минг квартирага газ ўтказилди. Кўчаларда газ шохобчаларини қуриш юзасидан тўққиз ойлик план бажарилди.

* * *

«Фориш» совхозининг меҳнаткашлари пилла, қоракўл тери ва сут топшириш йиллик планларини муддатидан олдин бажардилар. Гўшт тайёрлаш бўйича биринчи ярим йил плани ҳам бажарилди.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ VII ПЛЕНУМИ

РАҲБАР КАДРЛАРНИ ЛЕНИНЧА ТАРБИЯЛАЙЛИК

ЎРТОҚ В. А. КАРЛОВ ДОКЛАДИ ЮЗАСИДАН МУЗОКАРАЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг VII пленумида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. А. Карловнинг «Республика партия ташкилотида кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашни яхшилаш тўғрисида»ги доклади муҳокама қилинди.

Музокараларни Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **Қ. Муртазоев** бошлаб берди. У кадрлар билан ишлашга ленинчи Марказий Комитет кун сайин катта эътибор бераётганлигини таъкидлади. Хусусан, КПСС Марказий Комитетида Тошкент шаҳар партия комитети ҳисоботининг муҳокама қилиниши бу ғамхўрликнинг далилидир. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети партия XXII съезди қарорларини изчиллик билан амалга ошира бориб, кейинги вақтларда кадрлар билан ишлашга оид бир қанча муҳим масалаларни кўриб чиқди. Республика пойтахтининг коммунистлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш масалаларида тутган принципиал йўлини тўла ва батамом маъқуллайдилар.

Нотиқ шаҳар партия ташкилотидаги ишларнинг аҳволини батафсил анализ қилиб айтадики, шаҳар партия комитети ва район партия комитетлари сўнгги вақтларда кадрларга нисбатан талабчанликни оширган ва уларни тарбиялаш ишларини кучайтирган бўлса ҳам, корхоналар ва қурилишларнинг айрим раҳбарлари ҳали ҳам топширилган иш учун шахсий масъулиятни ҳис қилмаётирлар. Шаҳар партия ташкилотининг раҳбарлари ходимларнинг ҳаммаси халқ хўжалик планларининг бажарилишини таъминлашига, бутун янгилик ва илғор тажрибалар учун қатъий кураш олиб боришига эриша олганлари йўқ. Шаҳарда кадрларни ғоявий жиҳатдан чиниқтириш учун ҳали ҳамма ишлар қилинаётир деб бўлмайди. Бунинг натижасида баъзи ходимлар корчалонларга айланиб, ғоясизлик ва обивателчилик позициясига тойиб кетмоқдалар, баъзан эса жамият тартибларига хилоф ҳатти-ҳаракатлар ва жиноятлар қилиш йўлига тушиб қолмоқдалар.

Ўртоқ Муртазоев кадрлар билан ишлашни такомиллаштиришнинг бир қанча масалалари устида тўхталиб ўтади. Партияда раҳбарликнинг ленинча коллективчилик принципи тўла тикланган ҳозирги пайтда кадрлар резервини планли тарзда тайёрлаш учун ҳамма шарт-шароитлар мавжуддир. Кишиларни меҳр билан ўстириш, ҳар бир кадрдан у ўзига муносиб ўринбосар тайёрлашини талаб қилиш керак. Бу жиҳатдан «Ташкенткабель» заводи партия ташкилоти ва дирекциясининг фаолияти диққатга сазовордир. Улар завод мутахассисларининг ғоявий сиёсий савиясини ва иш малакасини ошириш ҳақида кун сайин ғамхўрлик қилмоқдалар.

Ўртоқ Муртазоев бир қанча мисоллар келтириб, шу жумладан, «Ўзбекбирлашув», Госплан, республика Алоқа министрлиги иш практикасидан олинган далиллар билан партия ва ҳукумат директиваларининг ва ўз қарорларининг бажарилиши устидан контроль суст эканлигини кўрсатади. Ижрони контроль қилишга биринчи даражали эътибор бериш керак.

КПСС Марказий Комитетининг Тошкент шаҳар партия комитети ҳисоботи юзасидан қарорини, дейди ўз сўзининг охирида нотиқ, Тошкент коммунистлари ҳаракат учун қўлланма деб қабул қилдилар. Шаҳар партия комитети пленумининг қарорига биноан, кадрларга марксча-ленинча таълим беришнинг мунтазам системасини вужудга келтириш, раҳбар кадрлар учун коммунистик қурилиш назарияси ва практикаси университетини ташкил қилиш ва ўқишнинг бошқа кўпгина формалари кўзда тутилади. Яқин икки-уч йил ичида барча партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимларини иқтисодий билимлар билан қуроллантириш вазифаси қўйилмоқда. Раҳбарларнинг қуйи звеноси—мастерларни ўқитиш ва тарбиялашга алоҳида эътибор берилади.

Кадрларнинг етуклиги амалий ишларда синалади, деб таъкидлади ўз нутқида Фарғона қишлоқ область партия комитетининг биринчи секретари **Г. А. Габриельянц.** Область пахтакорлари қийинчиликларни енгиб, экинлар ривожидаги қолоқликни тугатиш, тўла гектарлар бўлиши учун жиддий иш олиб бормоқдалар. Хўжаликларга ва бригадаларга ишга садоқатли, тажрибали раҳбарлар бошчилик қилаётган жойларда аҳвол яхшиланмоқда. Бироқ, ўз хатолари ва камчиликларини объектив сабабларга тўнкаб, айни вақтда ресурслардан ёмон фойдаланаётган ходимлар ҳам бор. Худди шунинг учун ҳам каттагина майдонларда экинларнинг ривожи тўхтаб қолди, далалар бегона ўтлардан сусткашлик билан тозаланмоқда.

Область қишлоқ партия ташкилоти партия XXII съезди, КПСС Марказий Комитетининг март ва ноябрь Пленумлари қарорларини бажара бориб, ишлаб чиқариш бошқармаларини ва партия комитетларини кадрлар билан таъминлаш юзасидан катта иш қилди. Қишлоқ хўжалик мутахассисларининг отряди ҳам анча ўсди. Областда мингдан ортиқ ана шундай мутахассислар бор.

Кўпгина мутахассислар ташкилотчилик ва ишлаб чиқариш фаолиятларини яхшиладилар, конкрет экономикани чуқур ўрганмоқдалар. Қишлоқ хўжалик экономикасига бағишлаб бир қанча конференциялар ўтказилди. Ленинград ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Большевик» колхозида қишлоқ хўжалик билимлари университети ишламоқда. Илғор колхозлар базасида хўжаликни бошқаришнинг илғор методларини ўрганиш курслари ташкил этилди. 4 колхоз раиси, 150 га яқин бригадир Турсуной Охунова ва Валентин Тюпкодан ўрнак олиб, қолоқ хўжаликларга ўтганликлари ва мўл ҳосил учун муваффақиятли курашаётганликлари сингари фактлар кадрларнинг ғоявий жиҳатдан ўсганлигидан далолат беради.

Нотиқ айтадики, қишлоқ хўжалик ўқув юртлари колхоз ва совхозларнинг тажрибали кадрларга бўлган эҳтиёжини ҳали ҳам тўла қондирмаётир. Областда зоотехниклар, ветврачлар, экономистлар, бухгалтерлар етишмайди. Кўпгина бригадирлар, ферма мудирлари етарли маълумотга эга эмас. Областда колхоз ва совхозлардаги раҳбар кадрлар малакасини ошириш бўйича махсус мактаблар ташкил қилиш масаласини ҳал этиш зарур бўлиб қолди.

Ўртоқ Габриельянц область партия комитети кадрлар билан ишлашда камчиликларга йўл қўйганлиги учун танқид қилинганлигини тўғри деб тан олди.

Халқ хўжалигига партия раҳбарлигининг қайта қурилганлиги қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришнинг катта резервлари ва имкониятларидан тўла фойдаланишга йўл очиб беради. Область партия комитети партия комитетлари ва ишлаб чиқариш бошқармаларининг КПСС Марказий Комитети «Киев область, Кагарлик колхоз-совхоз ишлаб чиқариш бошқармасининг иши тўғрисида»ги қарорида талаб қилганидек ишлашига эришмоқ учун ҳаракат қилади.

Бизнинг комбинатимизга хос бўлган мураккаб ишлар комплексини бошқариш учун техника жиҳатидан саводли ва маданиятли кадрлар керак, деб таъкидлади Чирчиқ электрохимия комбинати партия комитетининг секретари **В. Д. Тихомиров.** Бизда бундай кадрлар етарли миқдорда бор, биз уларни четдан олмаймиз, балки ўзимизда тайёрлаймиз.

Ҳозир бизнинг ходимларимиз ишчи ёшлар мактабида, кечки химия техникумида ва кечки политехника институтида ўқиш имкониятига эгадирлар.

Чирчиқ комбинатини ҳақли равишда малакали химик кадрлар ўчоғи деб атайдилар. Кўпгина ишчилар ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўрта ва олий маълумот олмоқдалар. Ҳозир комбинатда ҳар икки ходимнинг бири ўқимоқда. Ишчиларнинг техника ва умумий таълим савиясини ошириш юзасидан партия комитети белгилаган перспектив план муваффақиятли бажарилмоқда. 1965 йилга бориб комбинат ишчиларининг камида 70 проценти ўрта ва олий маълумотли бўлади деб, мўлжалланмоқда. Тайёрланган кадрлар Ўрта Осиёдаги химия заводларига ва республиканинг бошқа муассасаларига ҳам юборилмоқда.

Комбинатда сиёсий ва техника ўқишига, илғор тажрибани пропаганда қилишга катта аҳамият берилмоқда. 1962 йилда техника ўқишининг ҳар хил турларига 1400 киши жалб этилган эди. 1962 йил ноябрь ойидан бошлаб ўрта маълумотли инженер-техник ходимлар ва практиклар учун икки йиллик иқтисодий мактаб ташкил қилинди. Бу мактабда КПСС Марказий Комитети тавсия этган программа бўйича 135 киши шуғулланмоқда. Меҳнатнинг илғор усулларини ўрганиш мактаблари кенг қулоч ёймоқда.

Партия комитети назарий ва иқтисодий конференцияларни систематик равишда ўтказиб турибди. «Меҳнат унумдорлигини ошириш — коммунизм ғалабасининг асосий шарти», «Ишлаб чиқаришнинг ички резервларидан фойдаланиш» деган темадаги конференциялар мароқли ва жонли ўтди.

1962 йилда ва шу йилнинг 5 ойи ичида комбинат цехларида, сменаларида ва бригадаларида 470 лекция ўқилди. Лекцияларни инженер-техник ходимлар, сиёсий ва илмий билимлар тарқатувчи жамият аъзолари, ишлаб чиқариш илғорлари ўқимоқдалар. Партия комитети ҳузурида цех агитаторлари билан турли сиёсий ва ишлаб чиқариш темаларида ой сайин семинарлар ўтказилиб турибди.

Нотиқ камчиликлар ҳақида ҳам гапиради. Комбинатда ҳали бошланғич маълумотли 75 киши бор. Бир қанча кекса ходимлар ўқимаётир.

Партия ташкилотлари фаолиятининг ишлаб чиқариш принципи асосида қайта қурилганлиги кадрлар билан ишлашни яхшилаш, уларнинг хўжалик ва маданий қурилишдаги ролини ошириш учун янги имкониятлар очиб берди, дейди Андижон қишлоқ область партия комитетининг биринчи секретари **А. Ҳайдаров.** Область партия комитети ишлаб чиқариш бошқармаларини ва уларнинг партия комитетларини мустаҳкамлаш мақсадида бу бошқармаларга бир группа тажрибали ходимларни юборди. Колхоз раисларининг состави яхшиланди, уларнинг кўплари ҳозир олий ёки тамомланмаган олий маълумотга эга. Бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг кўпчилиги олий ва ўрта маълумотли кишилардир.

Область партия ташкилоти кейинги вақтда қишлоқ хўжалик раҳбар кадрларининг сиёсий савиясини ва иш малакасини ошириш билан кўпроқ шуғулланадиган бўлиб қолди. Илғор хўжаликлар базасида колхоз раислари ва совхоз раҳбарларини тайёрлаш юзасидан учта мактаб ташкил қилинди. Область партия комитетининг номенклатурасига кирадиган партия, совет ва хўжалик ходимларидан 270 киши сиртқи олий ва ўрта ўқув юртларида билим олмоқда.

Ишлаб чиқариш бошқармаларининг партия комитетлари, бутун область партия ташкилоти партиявий иш формаларини, услубини ва методларини такомиллаштира бориб, колхоз ва совхозларнинг хўжалик фаолиятини бирмунча яхшилашга эришди. Об-ҳавонинг ноқулай келиши натижасида рўй берган қийинчиликларни енгиб, қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ғўзанинг биринчи парваришини тугалладилар ва иккинчи парваришни авж олдириб юбордилар. Бироқ, кўпгина майдонларда ғўзанинг ривожланиши 10-15 кун кечикмоқда. Чорвачиликни ривожлантиришда жиддий қолоқликка йўл қўйилмоқда.

Кейинги вақтда Ўзбекистон КП Марказий Комитети кадрларни ҳалоллик ва ростгўйлик, партия ва давлат интизомига қаттиқ амал қилиш руҳида тарбиялаш учун катта аҳамиятга эга бўлган бир қанча қарорлар қабул қилди. Жойлардаги баъзи ходимларнинг қилган суиистеъмоллари тўғрисида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Президиумининг қарори андижонликлар учун жиддий сабоқдир.

Кадрлар билан ишлаш соҳасида ҳали кўпгина камчиликларимиз бор. Шу вақтгача кўпгина колхозларда асосий мутахассислар вазифаларини махсус маълумоти бўлмаган кишилар бажариб келмоқда. Бригадир кадрлар масаласида аҳвол бундан ҳам ёмонроқ. Область партия ташкилотлари хотин-қиз раҳбар кадрларни тарбиялаш ва юқори кўтариш ишини бўшаштириб юбордилар.

Бир қанча партия ташкилотларида ёмон ходимларга муросасозлик билан қараб келинмоқда. Ҳозир кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш ишини тамомила яхшилаш учун тегишли чоралар кўрилмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленумидан сўнг ўтказилган қайта қуриш саноат, қурилиш ва қишлоқ хўжалигининг сиёсий жиҳатдан етук, серғайрат мутахассисларини комсомол раҳбар органларига тортиш имконини берди, деб хабар қилади Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари **Р. Х. Абдуллаева.** Ҳозирги вақтда область ва шаҳар комсомол комитетларининг ҳамда ишлаб чиқариш бошқармалари комсомол комитетларининг деярли ҳамма секретарлари олий маълумотли ёки олий ўқув юртларида ўқиётган кишилардир. Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети ҳузурида комсомол активининг икки йиллик мактаби ишлаб турибди.

Лекин, кадрлар билан ишлаш соҳасида ҳали камчиликлар бор. Баъзи жойларда кибрланиш, манманлик сингари касалликларга мубтало бўлган кишилар раҳбарликка чиқиб олганлар. Комсомол ходимлари орасида қиз-жувонлар оз.

Республика комсомоли Мирзачўлдаги қўриқ ерларнинг ўзлаштирилишини оталиққа олди. Бу ишда катта муваффақиятлар қўлга киритилди, аммо баъзан қўриқ ерларга борадиган ёшларни танлаш ишига жиддий қарамаслик ҳолларига йўл қўйилаётганлигини тан олмаслик мумкин эмас. Комсомол ташкилотлари янги ерларга борганларнинг эҳтиёжларини ҳамиша ҳам ҳисобга олаётирлар, деб бўлмайди. уларга яхши маданий-маиший шароит яратиб бериш ҳақида кам ғамхўрлик қилмоқдалар. «Голодностепстрой» раҳбарлари олдига жиддий талаблар қўйиш керак, чунки улар комсомол йўлланмаси билан келган ёшлар ўртасида ишлашни баъзан ножўя кишиларга топшириб қўядилар. Ёшлар орасида бригада бошлиғи, бўлим бошлиғи, совхоз директори бўлиб ишлай оладиган кўпгина ажойиб ўртоқлар бор. Ваҳолонки, қўриқ ерларда раҳбарлик ишларига ёшлар кам кўтарилмоқда.

Люба Ли, Валентин Тюпко, Анастасия Чудная ларнинг илғор тажрибаси республика мактаблари ёшларига кўп фойда берди. Бу мактабларни битириб чиққан ёшларнинг кўплари колхоз ва совхозларда меҳнат қилиб, қаҳрамонлик намуналарини кўрсатмоқдалар. Шу билан бирга, айрим колхоз ва совхозларда бу мактабларни битириб чиққан кишиларнинг юқори унумли меҳнат қилиши учун зарур шарт-шароит яратиб берилмаётганлиги катта ташвиш туғдиради.

Ўртоқ Абдуллаева ўз сўзини тамомлар экан, халқ маорифини янада такомиллаштиришга доир бир қанча масалаларни ўртага қўяди. У айрим колхоз раҳбарларини мактабга эътиборсиз қараб келаётганликлари учун қаттиқ танқид қилади.

Самарқанд қишлоқ область партия комитетининг биринчи секретари **О. Маҳмудов** ўз сўзида таъкидлаб ўтдики, область партия ташкилоти, областнинг ҳамма меҳнаткашлари пахта, гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш юзасидан олинган мажбуриятларни бажариш учун зарур бўлган ҳамма чорани кўрадилар. Экинлар парваришининг юқори сифатли ўтказилишини таъминлайдиган ташкилий ва агротехника тадбирлари комплекси ҳамда экинларнинг ривожланишидаги қолоқликни тез вақт ичида тугатишга имкон берадиган бошқа зарур тадбирлар ишлаб чиқилди.

КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг қарорларига мувофиқ партия органларининг ишлаб чиқариш принципи асосида қайта қурилганлиги партия раҳбарлигини бевосита колхоз ва совхозларга яқинлаштириб қўйди, эндиликда партия раҳбарлиги конкрет, муайян мақсадга қаратилган ва таъсирчан бўлиб қолди. Бундай шароитда кадрлар билан ишлаш масаласи алоҳида аҳамият касб этади. Шунинг учун ҳам Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш тўғрисидаги масалани пленум муҳокамасига қўйиб тамомила тўғри иш қилди.

Кейинги вақтда Самарқанд қишлоқ партия ташкилоти ишлаб чиқариш бошқармаларини, партия, совет ва комсомол органларини кадрлар билан таъминлаш йўлида бирмунча ишларни қилди. Бунинг натижасида уларнинг сифат состави яхшиланди. Колхоз ва совхоз раҳбар кадрларининг сифат состави ҳам яхшиланди.

Ишлаб чиқариш бошқармалари кадрларнинг малакасини оширишга, уларнинг иқтисодий ўқишини ташкил қилишга, қишлоқ хўжалик фани ютуқларини ва илғорлар тажрибасини ёйиш учун семинарлар ва амалий машғулотлар ўтказишга кўпроқ эътибор берадиган бўлдилар.

Лекин шуни эътироф этиш керакки, область партия ташкилотининг кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш соҳасида олиб бораётган ишида камчиликлар ва хатолар ҳали оз эмас. Ўртоқ В. А. Карловнинг докладида Самарқанд қишлоқ область партия комитетининг иши мутлақо тўғри равишда жиддий танқид қилинди. Ҳақиқатан ҳам область партия комитети бюроси, область комитетининг секретарлари ана шу муҳим участкада кўпгина хатоларга ва нуқсонларга йўл қўйдилар. Раҳбар кадрларга нисбатан юксак талабчанлик кўрсатилмади, раҳбар коммунистларни ғоявий жиҳатдан чиниқтириш ишлари суст олиб борилди. Кадрларнинг сиёсий ўқиши устидан контроль системали йўлга қўйилмаган эди.

Областда партия қарорлари жанговарлик билан амалга оширилаётган, коммунистлар хўжаликларда меҳнат интизомининг мустаҳкамланишига, меҳнат унумдорлигининг оширилишига эришаётган, жамоат бойликларининг сақланишига ва кўпайтирилишига эришаётган партия ташкилотлари оз эмас. Аммо колхоз ва совхоз партия ташкилотларининг иш савияси ва мазмуни ҳозирги куннинг талабларига ҳали жавоб бермайди. Уларнинг кўпларида хўжалик фаолияти устидан контроль суст амалга оширилмоқда, кадрларни жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш масалалари ўз вақтида қараб чиқилмаётир. Ишларнинг аҳволи учун бошланғич партия ташкилотларининг масъулиятини ошириш керак.

Оққўрғон ишлаб чиқариш бошқармаси партия комитетининг секретари **С. М. Тоиров** кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш соҳасидаги иш тажрибаси билан ўртоқлашди.

Бошқарма хўжаликларида юзлаб мутахассислар ишлайди. Улар орасида шахсий намуна кўрсатиб, колхозчиларга етакчилик қилаётган чинакам ташкилотчилар кўп. Коммунистларни ишлаб чиқаришнинг ҳал қилувчи участкаларига қўйиш йўлида анча ишлар қилинди. Кейинги йилларда дам олаётган кўпгина тажрибали мўл ҳосил усталари ўзларининг жонажон колхозларига қайтиб келдилар.

Республиканинг донгдор механизаторларидан Турсуной Охунова ва Валентин Тюпко ажойиб ташаббус кўрсатдилар. Улар қолоқ бригадаларга ўтиб, шу йилнинг ўзидаёқ мўл ҳосил олишга аҳд қилдилар. Валентин Тюпко илгари қолоқ бўлиб келган «Оққўрғон» совхозида бригада бошлиғи бўлди. Унинг чақириғи ишлаб чиқариш бошқармасидаги ҳамма механизаторларни руҳлантирди.

Қишлоқ область партия комитетининг маслаҳатига кўра, ҳар қайсиси 40-50 гектар майдонни ишлайдиган 519 та трактор-далачилик звеноси тузилди. Бу звеноларга тракторчилар бошчилик қилади. Бундай звеноларнинг тузилиши ўзини тамомила оқлаганлиги дастлабки ойлардаёқ исботланди.

Колхоз қурилиши йилларида партия ташкилотларининг ёрдами билан қишлоқларда янги киши, коллектив кишиси, ижтимоий меҳнат кишиси етишиб чиқди. Бундай киши қўшнининг, районнинг, областнинг, республиканинг тақдирига бефарқ қарай олмайди. Мўл ҳосил усталари ватанпарварлик туйғуларига амал қилиб, қолоқ колхоз ва совхозларга беғараз, конкрет ёрдам беришга қарор қилдилар. Шу туфайли бошқармада ғўза парваришининг биринчи цикли тугалланди ва ғўзани ўсиш даврида суғориш авж олдирилди. Деярли ҳамма майдонларда ғўза шоналай бошлади. Бу муваффақият об-ҳаво шароитининг ноқулай бўлишига қарамай, қатъий кураш натижасида қўлга киритилди. Коммунистлар пахта учун курашчиларнинг олдинги сафларида туриб, ҳамма колхозчиларни ва совхоз ишчиларини бошлаб бормоқдалар.

Партия комитети бошланғич партия ташкилотларига таяниб, улар билан доимий алоқада бўлиб иш олиб бормоқда. Комитет ходимлари ишда янги формаларни изламоқдалар, колхозчилар билан жонли алоқа боғладилар, пахтакорлар билан мунтазам суратда суҳбатлар ўтказиб, уларнинг таклифларига, маслаҳатларига эътибор билан қулоқ солмоқдалар. Партия комитети текинхўрларга, қишлоқ хўжалик артели уставини бузувчиларга қарши энг қатъий кураш олиб бормоқда.

Партия комитетининг фаолиятида камчиликлар ҳам бор. Айрим хўжаликларнинг раҳбарлари ҳали ҳам бўлса эски эътиқодларга берилиб келмоқдалар, ўз ишларида оммага таянмайдилар, оддий меҳнаткашларнинг овозига қулоқ солмайдилар. Бундай раҳбарлар ўрнига серғайрат, ишга берилган, ёш мутахассисларни қўйиш керак.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти **У. О. Орифовга** сўз берилади. У дедики, академия нисбатан қисқа муддат ичида мамлакатнинг энг йирик илмий марказларидан бирига айланди. Бунга партиямизнинг илмий кадрларни, айниқса миллий республикаларда илмий кадрларни тайёрлаш ва тарбиялаш тўғрисида тинмай қилаётган ғамхўрлиги туфайли эришилди.

Аммо, коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришдан иборат улуғвор вазифани назарга олганда ҳамда бу вазифаларни ҳал этишда фаннинг ғоят катта роли борлигини назарга олганда, биз республикамизда илмий кадрлар, айниқса физика, математика, химия, биология сингари етакчи соҳаларда илмий кадрлар тайёрлашдаги ҳамма имкониятлардан ҳали тўла фойдаланилмаётганлигини эътироф этишимиз керак.

Илмий кадрларни тайёрлаш ва тарбиялаш зўр эътиборни, ишга ижодий муносабатда бўлишни талаб қиладиган мураккаб ва кўп меҳнат талаб қиладиган процессдир. Биз республикамизда талантли ёшларни аниқлаш ва ўқитиш йўлидаги ишларни кенг авж олдириб юбориш зарур деб ҳисоблаймиз.

Ҳозирги вақтда мактаблар учун физика ва математика ўқитувчилари республиканинг деярли ҳамма педагогика институтларида тайёрланмоқда. Ваҳолонки, кўпгина педагогика олий ўқув юртлари юқори малакали ўқитувчи кадрлар билан таъминланмаган, замонавий ускуналар билан жиҳозланмаган.

Бизнинг фикримизча, физика-математика профили бўйича кадрлар тайёрлашни Тошкентда — Тошкент Давлат университети ва педагогика институтида, Самарқанд университетида, шунингдек Фарғона ва Нукус педагогика институтларида марказлаштириш ва бу ўқув юртлари ҳузурида яхши физика-математика лабораторияларни барпо этиш мақсадга мувофиқдир.

Маълумки, яқин келажакда амалий физика ва ҳисоб техникаси соҳасида билимларнинг муайян минимумини эгалламасдан туриб, йирик ишлаб чиқаришга раҳбарлик қилиш мумкин бўлмай қолади. Ҳозирнинг ўзидаёқ кадрлар тайёрлаш ва қайта тайёрлашга киришиш ҳамда йирик корхоналарда математиклар, физиклар группаларини тузиш зарур. Буларнинг ҳаммаси математика ва физиканинг назария соҳасидан ишлаб чиқариш соҳасига айланишини амалга оширишга имкон беради. Бошқа ихтисосдаги, жумладан ишлаб чиқариш процессларини автоматлаштириш, биофизика, биохимия, микробиология соҳасида илмий кадрлар тайёрлаш ишларини кучайтириш ҳам катта аҳамиятга эга. Бу ишда аспирантура билан бир қаторда стажер-тадқиқотчилар институти алоҳида роль ўйнайди.

Илмий кадрларни ғоявий жиҳатдан чиниқтиришга катта эътибор берилмоқда. Аввало, уларнинг методологик ва назарий тайёргарлиги оширилмоқда. Ҳозир ҳамма институтларда у ёки бу академик муассасанинг йўналиш спецификаси билан маҳкам боғланган философия-методология семинарлари тузилди.

Нотиқ илмий кадрлар билан ишлашни яхшилаш тадқиқотларнинг савиясини оширишга ва тематикасини кенгайтиришга, фаннинг ишлаб чиқариш билан боғланишини янада мустаҳкамлашга имкон беради, деб таъкидлади.

Наманган ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Гигант» колхози партия ташкилотининг секретари **С. Бадалов** минбарга чиқади. Нотиқ қийинчиликларга қарамай бу йил пахтадан мўл ҳосил етиштиришни ўз олдига вазифа қилиб қўйган ана шу хўжалик коммунистларининг катта ташкилотчилик фаолияти ҳақида гапиради.

Партия ташкилоти асосий эътиборни кадрларни жой-жойига қўйишга ва тарбиялашга қаратди. Ўтган йили планни бажармаган ўн икки бригаданинг раҳбарлари алмаштирилди. Бу бригадаларга серғайрат кишилар, коммунистлар бош бўлди. Уларнинг ҳаммаси яхши мутахассислардир.

Коммунистларнинг ташаббуси билан бригадаларда ишлаб чиқариш резервларининг ҳаммасидан тўлиқ фойдаланиш учун кураш қизитиб юборилди. Далаларнинг унумдорлигини ошириш йўли аён. Бу йўл — техникадан яхшироқ фойдаланиш, агрономия фанининг тавсияларига аниқ амал қилиш, далаларда зўр ғайрат билан фидокорона меҳнат қилишдир. Оммавий-сиёсий ишларнинг ҳаммаси ана шу вазифаларни ҳал қилишга қаратилди.

Колхоз коммунистларининг катта кўпчилиги бевосита ишлаб чиқаришда ишлайди. Улар шахсан намуна кўрсатиб, колхозчиларни олинган социалистик мажбуриятларни сўзсиз бажариш учун актив курашга бошламоқдалар. Бригадаларда тузилган партия группалари омма ўртасида катта ташкилотчилик ишлари олиб бормоқда.

Коммунистлар аҳил бўлиб ишлаган тақдирдагина ишлаб чиқаришда муваффақиятга эришиш мумкин эканлигини дала ишлари бошланган пайтдан бошлаб, қишлоқ меҳнаткашларига тушунтирмоқдалар. Колхозчиларнинг жамоатчилик фикри текинхўрларга ва дангасаларга қарши қаратилди. Натижада, дала ишларида қатнашувчи кишиларнинг сони ўтган йилдагига нисбатан 150 киши кўпайди.

Ўртоқ Бадалов пахтачиликни янада юксалтириш учун курашда ёш мутахассисларнинг ролини ошириш тўғрисидаги масалани қўяди. Олий ўқув юртларини тамомлаб чиққан баъзи ёш мутахассислар колхоз ишлаб чиқаришига биринчи марта келганларида бир қанча қийинчиликларга дуч келадилар, чунки институтда назария уларга практикадан ажралган ҳолда ўқитганлар. Иш манфаатларини кўзлаб, қишлоқ хўжалик олий ўқув юртларида мутахассислар тайёрлашни яхшилаш керак.

Нотиқ колхозчи хотин-қизларни раҳбарлик вазифаларига дадилроқ кўтариш зарурлигини таъкидлади.

Сирдарё область партия комитетининг биринчи секретари **Н. Маҳмудов** Ўзбекистон қўриқ ерларининг катта истиқболи ҳақида гапирди. Яқин йилларда янги область бир миллион тоннагача пахта берадиган бўлади. Бу йил учун юксак мажбуриятлар қабул қилинди. Меҳнаткашлар об-ҳавонинг ноқулай келиши натижасида вужудга келган қийинчиликларни енгиб, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтириш учун қатъий кураш олиб бормоқдалар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Министрлар Совети, кўпгина министрликлар ва бошқармалар областга кадрлар билан катта ёрдам кўрсатдилар. Областга Соғлиқни сақлаш, Коммунал хўжалик, Савдо министрликлари, Давлат банкининг республика контораси, «Узсельхозтехника» бирлашмаси ва бошқа бир қанча бошқармалар яхши ёрдам бердилар. Лекин областнинг кўпгина ташкилотларида малакали ходимлар ҳали етишмайди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бир неча марта огоҳлантиришига қарамай, баъзи министрликларнинг раҳбарлари бу масалага эътиборсиз қарадилар. Маориф министрлиги Сирдарё области учун кадрлар танлашга лозим даражада эътибор бермаётир.

Ўртоқ В. А. Карловнинг докладида кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш тўғрисида айтилган танқидий мулоҳазалар сирдарёликларга ҳам тамомила тааллуқлидир. Кўпгина колхоз, совхоз, саноат корхоналари ва қурилишларнинг қолоқлигига ҳам бу ишдаги камчиликлар сабаб бўлмоқда. Областда ҳамма колхоз раислари ва совхоз директорларининг фақат ярмиси олий ва ўрта махсус маълумотга эга.

Область партия комитети кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш ишини кескин суратда яхшилаш тадбирларини ишлаб чиқди. Илғор тажрибани ўрганиш ташкил қилинди. «Пахтаорол» совхозида пахта, нўхат, маккажўхори ва бошқа экинларни етиштириш, техникадан самарали фойдаланиш, меҳнатни тўғри ташкил қилиш масалалари юзасидан икки марта семинар ўтказилди.

«Голодностепстрой» фаолиятида жиддий камчиликлар бор. Бу ташкилот янги ерларни ўзлаштириш ва совхозлар қуриш соҳасида катта ишлар қилди. Лекин, бу ерда ҳамма имкониятлардан тўлиқ фойдаланилмаётганлиги текшириш вақтида маълум бўлди. Капитал қурилиш планлари бажарилмаётир. совхозларни қишлоқ хўжалик органларига топшириш кечиктирилмоқда.

(Давоми келгуси сонда).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ С. МУҲАМЕДОВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ КИНЕМАТОГРАФИЯ ИТТИФОҚ-РЕСПУБЛИКА ДАВЛАТ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ — ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРИ ҚИЛИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўртоқ Собир **Муҳамедов** Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Кинематография иттифоқ-республика давлат комитетининг раиси — Ўзбекистон ССР министри қилиб тайинлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Ё. НАСРИДДИНОВА,
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ,

Тошкент шаҳри. 1963 йил, 6 июнь.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ А. ҚАЮМОВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР МАДАНИЯТ МИНИСТРИ ҚИЛИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўртоқ Азизхон **Қаюмов** Ўзбекистон ССР маданият министри қилиб тайинлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Ё. НАСРИДДИНОВА,
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ,

Тошкент шаҳри. 1963 йил, 6 июнь.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ишлаб чиқаришни ташкил этиш соҳасида актив ишлаганликлари ва тарбиявий ишда катнашганликлари, ишчиларни етти йиллик план вазифаларини муваффақиятли бажаришга сафарбар этганликлари учун Тошкент шаҳридаги саноат, қурилиш ва транспорт корхоналарининг энг яхши мастерларидан 40 киши Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

* * *

Ўзбекистон матбуотини ривожлантириш соҳасидаги хизматлари учун ва туғилган кунига 50 йил тўлганлиги муносабати билан Ўзбекистон телеграф агентлигининг директори Қобил Қодирович **Узоқов** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

ТУРКИЯЛИК МЕҲМОНЛАР ЎЗБЕКИСТОНДА

СССР Олий Советининг таклифига биноан, Совет Иттифоқида расмий визит билан меҳмон бўлиб турган сенат раиси Суат Хайри Ургюплю бошчилигидаги Туркия Буюк миллат мажлисининг делегацияси Ўзбекистон билан танишишни давом эттирмоқда. Делегацияга Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси О. С. Содиков, СССР Олий Советининг депутати И. М. Кратенко, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Р. Сахибоев ҳамроҳ бўлиб юрибдилар.

Туркия парламентининг аъзолари 6 июнда Тошкент Давлат медицина институтида бўлдилар. Институт ректори доцент А. Ғ. Ғуломов делегация аъзоларига Ўзбекистондаги ана шу ўқув юртининг барпо этилиш тарихини, бу ерда олиб борилаётган илмий ва таълим ишлари миқёсини айтиб берди, меҳмонларга Тошкент Давлат медицина институтининг терапевтика, хирургия ва педиатрия клиникаларини кўрсатди.

Сўнгра парламент аъзолари Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Шарқшунослик институтига бордилар. Институт директори, тарих фанлари кандидати С. А. Азимжонованинг шарқшунос олимлар ҳал қилаётган проблемалар ҳақидаги гапларини меҳмонлар зўр қизиқиш билан тингладилар.

Делегация аъзолари Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг санъат музейини кўздан кечирдилар.

Туркия парламентининг аъзолари кечқурун Ҳамза номидаги Ленин орденли ўзбек академик драма театрида «Алишер Навоий» спектаклини томоша қилдилар.

(ЎзТАГ).

ХРОНИКА

Ўртоқ Собир Муҳамедов бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг 1963 йил 6 июнь Фармонига биноан, Ўзбекистон ССР маданият министри вазифасидан озод қилинди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентских промышленного и сельского областных комитетов КП Узбекистана, Ташкентского горкома КП Узбекистана, промышленного, сельского областных и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004. Редактор ўринбосари — 25885. Секретариат — 34808. Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат, транспорт ва маҳаллий ахборот бўлимлари — 33785. Хатлар бўлими — 34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 31.936. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 08252. ИНДЕКС 64695. А. 1609.